

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 102.

1939. május 6., szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Beck lengyel külügyminiszter ismertette hivatalos álláspontját:

Lengyelország mindent megtesz a béke érdekében, de nem tesz egyoldalú engedményeket Németországnak

Berlin csak azt hajlandó elismerni kívánságai teljesítése esetén, ami ténylegesen és jogilag Lengyelország tulajdona

A tengelyhatalmak együttes állásfoglalással felelnek a lengyel külügyminiszter nyilatkozatára

Varsó. Beck ezredes lengyel külügyminiszter pénteken délelőtt 11 órakor mondta el a sejtben nagy érdeklődéssel várt beszédét. A lengyel nemzetgyűlés hatalmas termét zsúfolásig megtöltötte a közönség. Jelen voltak a kormánytagjai, a képviselők, a szenátorok, valamint a varsói diplomáciai kar tagjai és a diplomaták közül egyedül csak Moltke varsói német nagykövet hiányzott, aki néhány nap előtt Németországba utazott. A nagy érdeklődésre való tekintettel a beszédet nemcsak a varsói rádió közölte és tovább-

bitotta több külföldi állomásnak, hanem Varsóban is minden nagyobb és forgalmasabb nyilvános helyen hangszórókat állítottak fel.

A lengyel törvényhozás nagyjelentőségű ülésére az európai és amerikai sajtó rendkívüli kiküldött munkatársa érkezett meg és több mint 200 amerikai rádióállomás között tudósítást a lengyel diéta mai üléséről. Érdekes, hogy ezeket a tudósításokat az ülésteremből közvetítették.

„Lengyelországnak nincsenek támadó szándékai“

Beck külügyminiszter beszédét azzal kezdte meg, hogy a nemzetközi események szükségessé szökték tenni a külügyminiszter számára azt, hogy tájékozódást nyújtson. Ő ezt a tájékoztatást mindig a képviselőház és a szenátus külügyi bizottságának ülésén szokta megadni. Eddig felesleges volt ugyanis a nagy nyilvánosság tájékoztatása. Az újabb események azonban ezt is szükségessé tették és ezért részletesen kívánja kifejtetni a lengyel kormány nézetét a jelenlegi nemzetközi helyzetről és az utóbbi időben felmerült problémákról. Időrendben vizsgálva az év eseményeit, elsősorban az Angliával kötött egyezményről kell szólni.

Diplomáciai uton történt többszöri érintkezés után — mondotta a lengyel külügyminiszter — amelyeknek az volt a célja, hogy meghatározza a két ország területét, londoni utam alkalmával megkötöttünk egy egyezményt, amely a kölcsönös segítségnyújtás elvén épül fel. Azokkal a kijelentésekkel, amelyeket most tesztek, azt óhajtom, hogy a lengyel közvélemény is meg tudja, hogy londoni tartózkodásom során az angol államférfiak részéről országunk iránt olyan megértéssel és érdeklődéssel találkoztam, ami lehetővé tette, hogy a legnagyobb őszinteséggel tárgyaljunk le minden kérdést, minden problémát és minden eshetőséget, semmit el nem hallgatva. Mindenekelőtt világosan és félreértés nélkül megállapítottuk a két kormány szándékainak azonosságát az európai vitás kérdések tekintetében. Meg kell itt jegyezni, bizonyos, hogy sem Angliának, sem pedig Lengyelországnak nincsenek senkivel szemben támadó szándékai. Mint mondtam, a megállapodást Londonban megkötöttük és a francia politika vezetői részéről is olyan kijelentések hangzottak el, hogy ez a megállapodásunk az európai politika alakulásának szempontjából döntő tényező lehet. Meg kell egyúttal említenem, hogy maga Hitler német birodalmi kancellár is kötött velünk megállapodást, még pedig 1934-ben. Mielőtt a kérdések jelenlegi állására rátérnék, erre rövid visszapillantást teszek. Az a tény, hogy tevékeny részt vettem ennek a megállapodásnak a létrehozásában, kötelességemmé teszi, hogy néhány felvilágosítással szolgáljak róla.

Az 1934. évi német—lengyel megállapodás a nemzetközi politika nagy eseménye volt. Kísérlet volt ez arra, hogy kedvező mederbe tereljük két egymással szomszédos és nagy nép kérdéseit. Bizonyos, hogy kettőjük között sok nézeteltérés és ellentét merült fel a történelem hosszú során. Bizonyos volt az is, hogy az évszázadok

A danzigi kérdés és a korridor ügye

Hogy pontos képet alkossunk a helyzetről, fel kell vetnünk a kérdést, hogy miről van szó. A nyugattal szemben való magatartásról már beszéltem, most fenn marad annak a kérdésnek tisztázása, amely Danzig szabad város jövőjét és sorsát, valamint az ezzel összefüggő más problémákat illeti, amelyeket az utóbbi időben német oldalról felvetettek. Vizsgáljuk meg ezeket a kérdéseket, az egyiket a másik után. Ami Danzigot illeti, általános megjegyzéseket tesztek, Danzig szabad város nem valami szerződés találta ki, hanem mint ilyen évszázadok óta fennáll a lengyel—német érdekek gyakorlati közösségének eredményeként. A város létjogosultságát és erős fejlődését annak köszönhetjük, hogy a legnagyobb lengyel folyó torkolatánál fekszik. El kell ismerni, hogy Danzig lakosságának túlnyomótöbbsége ma is német, de az ottani németiség jóléte Lengyelország gazdasági erejétől függ. Mi a magunk részéről soha sem akartunk semmiféle nyomást gyakorolni a szabad város német lakosságának kulturális fejlődésére, vagy nemzeti eszméjére. Maguk a német államférfiak is több ízben kijelentették, hogy tiszteletben tartják felfogásunkat és mi több ízben kijelentettük és most is határozottan kijelentjük, hogy ebben a kérdésben nem lehet tárgyalni Németország és Lengyelország között. Március 26-án ajánlatot tettünk a német birodalmi kormányoknak, hogy közösen bizottságuk valamilyen formában Danzig szabadváros fennállását, de ajánlatunkra, amelyet tárgyalás kellett volna, hogy kövessen, mind a mai napig sem kaptunk választ. Ezért most ismételtén és határozottan ki kell jelenteni, hogy Lengyelország nem mondhat le sohasem a Balti tengeri kijáratáról. Ugyanez a szempont tartható fenn a

során igen sok rosszindulat s gyűlölet gyülemlett fel és ezért nagy dolog volt megteremteni a teljes kibékülést. A lengyel politika mindig igyekezett az igaz és őszinte békét megteremteni az idegen államokkal. De ez a megállapodás minden tekintetben nagy jelentőségű volt, de különösen nagy jelentőségűnek ígérkezett. Attól a pillanattól kezdve azonban, amikor a két szerződő fél közül az egyiknek a politikája eltér az általunk kötött szerződés, vagy megállapodás szellemétől, abban a pillanathban már nincs nagy jelentősége semmiféle megegyezésnek és akkor már a szerződő felek leginkább a köztük létrejött megállapodás aláírását szokták sajnálni. Az 1934. évi szerződés igazi értékét elvesztette akkor, amikor oly megnyilvánulásokat láttunk, melyek létérdekeinkkel összeférhetetlenek és amelyek állandó ellenvetésekre és ellentmondásokra szolgáltak alapul. De térjünk át a jelenlegi helyzetre: Németország ugyanis úgy fogta fel a londoni megegyezést, mint amely Németország ellen irányult volna, mint amely okot szolgáltatott volna az 1934. évi német—lengyel megállapodás felbontására. A német birodalmi kormány ellenvetéseket és kifogásokat tett ellene és jegyzéket intézett a lengyel kormányhoz, amelyről csak később derült ki, hogy azt ellenséges indulatú sajtóértésüléseknek az alapján állította össze. Ez azonban még nem lett volna baj. Ebben az időben érkeztem vissza Londonból és felismerve a helyzetet mindiárt kijelentettem, hogy hajlandó vagyok kihallgatáson fogadni a varsói német nagykövetet, hogy véle részletesen megtárgyaljuk a történeteket. A varsói német nagykövet azonban a mai napig sem jelentkezett nálam kihallgatáson.

De ez sem lenne még nagyobb baj. Ha a német kormány a korábbi nyilatkozataival és kijelentéseivel szakítva, magatartásával azt célozta az 1934-ben létrejött támadást kizáró egyezményre, hogy elszigetelje Lengyelországot a nyugati nagyhatalmaktól, úgy a szerződésnek ezt az értelmezését mi magunk azonnal visszautasítottuk volna.

pomerániai vajdaság tartományainak kérdésében, amelyet röviden korridorok szoktak nevezni. Közölte ezután a lengyel külügyminiszter, hogy a lengyel kormány nem kívánja a korridorral elszakítani teljesen Németországot Keletporoszországtól és ennek bizonyosságául igen sok engedményt tett. Így megtette azt is, hogy a vonaton átutazó német utasoktól nem kívánt utlevelet. De hajlandó megtenni ezt azokkal az utasokkal is, akik autókön teszik meg a korridoron keresztül vezető utat.

Nem szabad azonban elfelejteni — folytatta beszédét a lengyel külügyminiszter —, hogy úgy Danzig kérdésében, mint ebben a kérdésben egyoldalú engedményekről van szó, amelyek Németország tőlünk követel. Jól tudjuk, hogy a megegyezések nemzetközi téren nem szoktak egyoldalú engedmények alapján létrejönni, hanem azokat a két oldalú engedmények hozzák létre. A német birodalmi és a lengyel kormány között közvetve voltak diplomáciai megbeszélések ugyan, de ezeknek során a 25 évre szóló megnevezési egyezmény ajánlatát nem vetették fel német részről konkrét formában. Igaz, hogy történtek egyes tekintélyes német helyek részéről ilyen célzások. A német kancellár legutóbbi beszédében azt ajánlotta, mint engedményt, hogy Németország elismeri és elfogadja végleges határoknak a mostani német—lengyel határokat. Erre vonatkozólag meg kell állapítani, hogy itt arról van szó hogy elismerik, azt, ami de jure és de facto a mi birtokunk. Ez azonban nem változtatja meg továbbra sem azt a felfogásunkat, hogy a német kívánságok az engedményeket illetően egy-

„Nem ismerjük a mindenáron való békét“

Beszédének végén még a következőket mondta Beck külügyminiszter:

— A lengyel diplomácia kemény és elszánt törekvéseinek a béke a célja. Békés célokkal és békés szándékokkal bármikor készek vagyunk tárgyalni Németország képviselőivel. Ha a birodalmi kormányt is ezek a szempontok vezetik, akkor semmi sem áll útjában a további tárgyalásoknak. A béke értékes és kívánatos dolog. A világháború vérfürdőjéből kikerült nemzedék megérdemli a béke korszakát. De bizony a béke ma nagyon megdrágult. Mi lengyelek nem ismerjük a „békét minden áron“. És ne feledjük, hogy egy dolog van, aminek nincsen ára és ez a becület.

A lengyel parlament tagjai viharos óvációval fogadták Beck külügyminiszter beszédét.

Varsó. (Rador.) Beck lengyel külügyminiszternek a lengyel nemzetgyűlésen elmondott beszéde alkalmával különleges rendfenntartó intézkedéseket fogantatosítottak. Csak nagy nehézségek árán tudták a parlamentbe nyomni akaró tömeget visszaszorítani, de az érdeklődők nem oszlottak szét, hanem az utcákon hallgatták a külügyminiszter expozéját. A külföldi és lengyel újságírók is csak nagy nehézségek árán jutottak helyekhez, annyira megteltek a parlament tribünjei. A diplomáciai testület tagjai között jelen volt a román követ is.

A beszéd külföldi visszhangja

Róma. Ciano gróf olasz külügyminiszter holnap délelőtt Milánoba utazik, hogy a délelőtt 11 órakor odaérkező Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert személyesen fogadja. Az olasz lapok kiemelik Ribbentrop és Ciano útjával kapcsolatban, hogy figyelemre méltó, hogy a kettőjük közötti tárgyalásra Beck lengyel külügyminiszter beszéde után került a sor, amiből az következik, hogy a két nagyhatalom az új helyzetnek megfelelően tárgyalozza meg magatartását.

Varsó. (Rador.) Egy hónapos távollét után von Molike Németország varsói nagykövete visszatért Varsóba és elfoglalta hivatalát.

Londonból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter beszédét Londonban kedvezően fogadták. A Press Association szerint, amint várható volt a beszéd minden kihívástól mentes, de határozott hangú volt.

Beck olyan módon fejtegette az általános helyzetet, ahogyan azt egy széles látókörű, tapasztalt államférfiútól el lehet várni. Hangsúlyozták Londonban: kívánatos volna, hogy Németország részéről a Beck által óhajtott békés és megértő szellemben folytassanak megbeszéléseket a danzigi kérdésben a lengyelekkel. Különben, berlini jelentés szerint a Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy

ujból elmaradt Anglia megfelelő válasza a német békés gesztusra.

A lap hivatkozik arra az elismerésre, amellyel Hitler kancellár legutóbbi birodalmi gyűlési beszédében a brit gyarmatosító munkának adózott.

Ennek ellenére Chamberlain miniszterelnök alsóházi nyilatkozatában adós maradt a válasszal és helyette bizonytalan értékű cáfolatot adott a brit bekerítő politikára.

A lap ezután foglalkozik Tardieu volt francia miniszterelnök Hitlerhez intézett nyílt levelével, amelyben a francia államférfiú megállapítja, hogy a versaillesi békeszerződés nem bánt elég szigorúan Németországgal, de remélhető, hogy újabb európai háború után a németeknek sokkal keményebb feltételeket fognak szabni. Az angol parlamentben Chamberlain jelenlétében hasonló megnyilatkozások történtek. Végül a lap utal arra, hogy

ugy látszik szükséges figyelmeztetni Angliát, hogy Németország csak a viszonyosság feltétele mellett hajlandó békepolitikát folytatni a brit birodalom irányában.

Páris. Beck lengyel külügyminiszter pénteki beszéde képezi a párisi délutáni lapok főeseményét. Valamennyi lap megállapítja, hogy

a beszéd nyitva hagyta a német-lengyel tárgyalások kapuját.

A L'Intransigeant azt írja, hogy Lengyelország nem fogja tűnni, hogy elszorítsák a Baltikumtól. Elfogadhatatlan, hogy lengyel területen korridort létesítsenek Keletporoszország felé.

Mussolini tervet készít Danzig helyzetének békés rendezésére

London. A Daily Mail szerint Mussolini miniszterelnök a danzigi viszály megoldására új tervet dolgozott ki, amely szerint Danzig új alkotmányt kaphat. A terv biztosítaná Németország jénhatóságát a város felett, ugyanakkor azonban

biztosítékot nyújtana a danzigi lengyel kereskedelmi és gazdasági érdekek védelmére, valamint Gdynia lengyel kikötő jellegének rendezésére. Az olasz miniszterelnök tervét Ciano fogja ismertetni Ribbentropnal.

Csáky István gróf:

„Józan megértést akarunk Romániával és barátságot Jugoszláviával“

Budapest. Gróf Csáky István magyar külügyminiszter a parlament külügyi bizottsága előtt hosszú nyilatkozatban ismertette a Teleki Pál gróf miniszterelnökkel együtt tett római és berlini látogatásának eredményeit. A beszámolóját azzal kezdte meg, hogy a tengelyhatalmak békés célt követnek és Magyarország politikája is párhuzamos ezzel. Minden dicséret megilleti a tengelyhatalmakat, hogy

gyors intézkedéssel eltakarították a visszamaradt romokat és megnyitották a tartós és igazságos európai új elrendeződés útját.

Ugyanezt a tengelypolitikát üzi Magyarország is a maga kisebb körében.

— Józan megértést akarunk Romániával, — folytatta Csáky gróf — és barátságot Jugoszláviával. Csak a politikában avatatlanok állítják, hogy szét akarunk választani ezt a két államot. Röviddel ezelőtt javaslatot tettem Románia kormányának egy kisebbségi egyezmény megkötésére vonatkozólag. Remélem, hogy nem túl hosszú idő múlva barátságos választ kaphatunk. Egy ilyen egyezmény igen sok akadályt elháríthatna a békés közeledés útjából. A római és berlini látogatásaink kapcsán a tengelyhatalmakkal megbeszéljük a közép- és délkelet-európai viszonyokat is. A tengelyállamok mellettünk vannak, de még tanács formájában sem óhajtanak beleszólni szomszédaink felé irányuló politikánkba. Ha jószándékú törekvéseink megvalósulnak, hosszú nyugalomra számíthatunk majd.

Szlovákiával szemben barátságos érzéseket táplálunk és

hajlandók vagyunk pozsonyi konzulátusunkat diplomáciai jelleggel felruházni.

A lengyel-magyar barátság kötelekei változatlanul szorosak, mert hiszen mélyszégyen együttérzésből fakadnak. Gazdasági téren remélhető, hogy összeköttetéseink Olaszország felé is elmélyülnek.

A német birodalommal gazdasági kapcsolataink egészen 1940 közepéig rendeződtek már.

Megnyugvással tértünk vissza utjainkról, mert újra meggyőződést szerezhettünk arról, hogy

az erős Magyarország Olaszország részére — a legelsőrangúbb politikai érdek.

Kiki a maga életterében, elsősorban a saját erejére támaszkodva kell, hogy tovább dolgozzék. Az igazságos elrendeződés után nyugodtan nézhetünk a hosszú béke elé.

Május 28-ig kitolódott a spanyolországi olasz önkéntesek elszállítása

Gibraltár. A Reuter iroda jelentése szerint Franco tábornok ünnepélyes madridi bevonulására legkésőbb május 28-án kerül sor, amikor az önkénteseket elszállítják Spanyolországból.

SZENZÁCIÓS VÁLTOZÁS

AZ ARCPUDER TERÉN

NINCS KIKÉSZITETT HATÁS

EGY ÚJ A BÖRÖN LÁTHATATLAN PUDER KIFOGÁSTALAN TERMÉSZETES SZÉPSÉGET KÖLCSÖNÖZ

Előkelő francia hölgyek új divatot alkottak. Új arcpudert találtak fel, amely halványrózsás arcszínt kölcsönöz, anélkül, hogy fénylős legcsékélyebb nyom is látszana egész napon át.

Ennek a terméknek egy új eljárás, amelynek a narancs- és citrusszínű legfinomabb pudert dupla krém-habbal keverik. Ezt a legújabb eljárást, amely francia kémikusok hosszú éves kutatásainak eredménye, a Tokalon-gyár szabadalmaztatta. Tokalon pudert főkére megszünteti a fénylő orrt és zsíros arcbőrt. Kifogástalan arcbőrt biztosít, amely 8 órán át fénytelen marad. Sem szél, sem eső, sem izzadság nem képes bőrét fényessé tenni, ha Tokalon-matt-pudert használ. Apott, üdén hamvas arcbőrt kölcsönöz, amely kétszeresen vonzóvá válik. Kerjen Tokalon pudert, amely 10 különböző színárnyalatban készül.

Az athéni nagykövet

ünnepélyes bemutatkozása új állomáshelyén

Athén. (Rador.) Csütörtökön délelőtt különleges szertartás keretében nyújtotta át Radu Djuvara meghatalmazott miniszter és rendkívüli nagykövet megbízó levelét. Djuvara beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— Az a tény, hogy az athéni román követséget nagykövetségi rangra emelték, jellemzi, hogy milyen fontosságot tulajdonít a két ország uralkodója az együttműködésnek. A Balkán-szövetséghez tartozó államok érdeme az, hogy eltávolítottak minden megemlékezést a fájdalmas múlt. A jövő programjában a legfőbb alapelv, a béke, függetlenség és tekintély fenntartása.

György király válaszában kijelentette, hogy a két ország követségeinek nagykövetségekkel való átalakítása megfelel annak a fejlődésnek, amely Görögország és Románia között évek óta fennáll. Ez a szoros együttműködés szerencsésen egyesíti a két államot, amelyek népét százados barátság fűzi egymáshoz.

Százötveneves

a francia forradalom

Versailles. (Rador.) Ma kezdődtek meg a francia forradalom 150 éves fordulójának alkalmából rendezett ünnepségek a versaillesi kastélyban, ahol a történelmi megemlékezést ünnepélyes keretek között rendezték meg. Herriot beszélt, aki hangsúlyozta, hogy 150 esztendővel ezelőtt nagy mozgalom kezdődött meg Versaillesben, az egész emberiség felszabadítására. Ezután a köztársasági elnök mondott beszédet és kiemelte annak fontosságát, hogy az elmúlt 150 év megingathatatlan politikai rendszert teremtett Franciaországban és hogy ez a rendszer megerősödve került ki a világháborúból is.

Mélységes részvét kísérte utolsó útjára dr. Pazsitny Bonaventurát, a katolikus egyház nagy halottját

Pacha Agoston dr. megyéspüspök nagy papi segédlettel végezte a gyászszertartást — Osztatlan gyászt nyilvánított Arad egész társadalma

Pazsitny Bonaventura dr. az erdélyi minorita rendfőnök május 5-ikén távozott el örökre rendtársai és hívei köréből. Péntek, a temetés napja volt. A Minorita Kútrház kápolnájában már hajnalban őrt állottak az aradi hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek tagjai. — délelőtt fél 10-ig őrizték a ravatalt, amelyet két nappal ezelőtt szerzetesi egyszerűséggel készítettek el, s amit már beborítottak a virágok.

Délelőtt fél 10:

Gyázmiseruhás papok vonultak fel a kápolnához, ahol a tömeg megilletődve, csöndben várakozott. A mély csöndet tompán törte meg a halott szoltár, — és dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, az elhunyt rendfőnök szívéhez legközelebb álló barát beszentelte a földi maradványt. Dr. Pazsitny Bonaventura halálban békélt, arcára reáborult a koporsófedél árnyéka, s amidőn lezárták a koporsót, az ima suttogásából fel-felcsuklik néha egy-egy zokogás.

Az elhunyt rendfőnök arcvonásait többé soha senkisémet láthatja...

A beszentelési szertartás után a minorita rend tagjainak kíséretében átvitték a koporsót a plébánia templomba, ahol az oltár előtti területen ravatálra helyezték. A lecsukott koporsófedélén egy lilá stóla és arany áldoztató-kehely jelezte, hogy itt főpap nyugszik.

A gyászistentiszteletet dr. Lakatos Ottó tartotta Oláh Ferenc, Szöcs Didák és Adám Károly áldozópapok segédletével. A gyászistentiszteleten résztvettek még a rend összes tagjai, az aradi egyházközség vezetőségének minden tagja, az aradi egyházak, hatóságok képviselői és a római katolikus társadalmi, hitbuzgalmi egyesületek minden tagja. Az emberek tömege és az iskolások serege zsufolásig megtöltötte a templomhajót, amelyet a gyászzenék zengése töltött be.

A gyázmise után dr. Lakatos Ottó és papi kísérete a ravatálhoz vonult és felcsendült a „Liberate me Domine!...” — A Libera után a papság és a hívek ajkán együttesen hangzott az ősi keresztény imádság:

— *Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...*

A gyázmise déli egynegyed 12 órakor ért véget.

Főpapok a minorita rendfőnök temetésén

Pénteken délelőtt érkezett meg a kézdivásár, helyi minorita házfőnök Paál Gyula, a nagyenyedi házfőnök Huszár Jusztián, dr. Ferry Vilmos nagybányai teológiai tanár, Iványi Kázmér lugosi házfőnök, Révai Kelemen kormánytanácsos, marosvásárhelyi házfőnök, Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános, Roszmann János gyoroki plébános és még mások.

Temesvárról érkezett meg Rech Géza gyárvárosi apátplébános és a temesvári római katolikus Népszövetség tagozatának ügyvezető-igazgatója, Fodor József.

Délután 2 órakor robogott be Radna felől a gyorsvonat, amellyel Aradra érkezett dr. Pacha Agoston megyéspüspök, aki az elhunyt rendfőnök temetési szertartását végzi. A megyéspüspököt, aki P. Genszky Jukundián radnai gárdián, volt ferencendi teológiai tanár kíséretében érkezett, az állomáson dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános fogadta és kísérte a rendházba.

A délutáni órákban érkeztek meg Aradra: Takács János kisjenői plébános, Schusztér Tamás pankotai plébános, Lukács Imre tornyai esperes-plébános, dr. Stéger Sándor zimándi plébános, Oláh Vendel borossebesi plébános és Ujaradról dr. Kienitz Géza pápai kamarás, apát-plébános.

A részvétnyilatkozatok és a táviratok valóságosan özlörtek az aradi rendházba a pénteki nap folyamán. A gyázmise után együttesen felcsendült a német katolikus hívek dr. Krepil János és Stampf János vezetésén. Az aradi reformátusok küldöttsége: Tarnóczy Lajos lelkész, Dömötör László és Muzsaj József kíséretében adták a részvétnyilatkozatot. Dr. Angel István volt polgármester és dr. Velcsov Géza volt alpolgármester, Pöpa Iosif gör. katolikus esperes, Coáreanu Florea gör. keleti lelkész és Raab Zoltán izr. hitközségi főjegyző személyesen tolmácsolták a mi-

norita rend tagjainak öszinte részvétüket a rendfőnök elhunytá alkalmával.

Táviratilag fejezte ki részvétnyilatkozatát Lőcs Gyula, a volt aradi polgármester fia. Az erdélyi püspök Márton Aron, aki jelenleg püspöki köruton a Székelyföldön tartózkodik. Szélyes provikárius révén fejezte ki részvétét. A távirat szövege:

Gyulafehérvár. — A távollévő Márton Aron püspök nevében is mély részvétünket és testvéri együttérzésünket fejezzük ki, Szélyes provikárius.

A miskolci minorita rendház nevében Konkoly Barna házfőnök és Kayser Lajos temesvári nagyprépost ugyancsak távirati úton tolmácsolták együttérzésüket. A temesvári nagyprépost a következő szövegű táviratot küldte:

Temesvár. — Erdemes rendfőnökük elvesztése feletti gyászukban fogadják a temesvári székeskáptalan szentmise-áldozataikban megemlékező öszinte, igaz részvétét.

„Porból lettünk, porrá leszünk!”

Már a kora délutáni órákban hatalmas tömeg gyűlt össze a minorita templom előtti térségen és a minorita palota udvarán. Több ezer ember jött el, hogy Pazsitny Bonaventura földi maradványait a nyitott sírig kísérhesse.

Délután fél 6 órakor a templom harangja mély kondulással jelezte, hogy az oltár előtt felállított ravatálnál megkezdődött a gyászszertartás. Pacha Agoston dr. megyéspüspök gyázmiseruhában, fején a hófehér püspöki süveggel, a főpapok kíséretében vonult a ravatálhoz, ahol a Kolping ifjak álltak őrt. A papság bevonulása alatt felhangzott P. Martinij világhírű szerzeménye, amelyet kizárólag az assisi bazilikában énekeltek eddig. Ezután Perosi: „Liberate me Domine”-je csendült fel, miközben megkezdődött a gyászszertartás Pázmány Péter ősi szertartása szerint.

Dr. Pacha Agoston megyéspüspök, Rech Géza temesvári apátplébános, Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános, dr. Kienitz Géza apátplébános, Fodor József Népszövetségi igazgató segédletével végezte a gyászszertartást. Az elhunyt rendfőnök földi maradványainak beszentelése után felhangzott a „Miatyánk...” amelyet a közönség, amely zsufolásig megtöltötte a templom hajót, egy emberként mondott dr. Pazsitny Bonaventura lelkiüdvéért. Mély megrendüléssel hallgatta ezután végig a gyászoló közönség, amelynek soraiban ott láttuk az összes aradi egyházak és hatóságok képviselőit, akiket már a részvétnyilatkozatok tudósítása alkalmával felsoroltunk, — az ősi magyar temetési éneket: „Ments meg engem Uram...” és ezután a megyéspüspök mondotta el szív mélyéig szántó beszédét, amely a következőképpen hangzott:

„Keresztény katolikus hívőt temetünk. Főszentelt pap ravatala előtt álljunk.

A pogány fölöggás a halálról azt képzei, hogy ez a vigvargó képű kegyetlen csontváz eljön, kezében a gyilkoló kasza és végét veti az életnek.

Mi, az Ur Jézus Krisztus vére árán megváltott lelkek, ezt másképp tanultuk. Az Ur elküldi az ő angyalát, üzenetet hoz az örökkévalóságból. Szeljeden szól: Pazsitny Bonaventura! Elég volt a földi életből, most átmérv az örök életre. Elég volt a szolgálatból, most majd megüzetés és jutalom következik. Hunyd be fáradt szemeidet s mire kinyitod a két szemedet, meglátod az Isten országát s az örök világosságot. Most már tied az ország, tied a korona, amelyet az Ur Jézus a bennre bizóknak ígért.

Nem kaszát hozott az angyal, kulcsot nyújt át Pazsitny Bonaventurának, amely megnyitja a mennyeország ajtaját.

Ezeket az igazságokat még az édesanyád térdén megtanultad, aztán az isteni tudományok művelése idején mind világosabban láttad és megértetted. Most már a saját példád árán látod, hogy az élet után a halál következik; a halál után az ítélet, azután a jutalom, amelyet megérdemeltünk.

Pazsitny Bonaventura! Ez a komoly és komor pillanat nem arra való, hogy rólad szóljunk. Krltika joga nem illet meg minket, akik gyönges esendő emberek vagyunk. Dicséző szavunk nem kell neked, nem is ér fel a magasságokig, ahová a te lelked felemelkedett.

De vannak tartozó kötelességeink.

1. Az irgalmasság testi cselekedeteinek befejezője: temessétek el a halottakat.

Elkísérjük Pazsitny porait a temetőbe. Elvisszük oda, hol a többi minorita meg az ő rendfőnök társai nyugosznak és várják testnek feltámasztását és az örök életet. Neki családja nem maradt. De itt maradt a rendi család, itt maradnak az aradi hívek és gyönyörgekei. Ha kimentek a temetőbe, vigyen el néha a lábatok a minoriták, lelkiatyáitok sirja felé, látogassátok meg Pazsitny sirját.

2. Pazsitny Jekkipásztor volt. Hirdette a Krisztus evangéliumát. Tanította, nevelte gyermekeiket. Sok órát töltött a gyóntatószékben. Ennek a mesterségnek és művészetnek nagymestere volt. Sok lelket megvilágosított és sok letörtött férfit és asszonyt újból talpra állított és föligazított. Betegeket látogatott és halottakat temetett. Kormányozta a maga rendjét, nevelt számotokra papokat, lelkiatyákat, akik nektek a Krisztus tanításait hirdessék, az örök élet kenyerét tordeljék, veletek és érettek imádkozzanak.

Rajtunk a sor, hogy ezt most neki megfizessük sok ájtatos imádsággal és szentmisék bemutatásával.

Indulj hát utolsó útra, Ami benned mulandó volt, átadjuk az anyaföldnek. Halhatatlan lekedért pedig imádkozunk. Adjon Isten Pazsitny lelkének örök nyugodalmat. Nekünk pedig, kik egyelőre itt maradunk, püspökének, kinek munkatársa volt, rendi családjának, gyónó gyermekeinek, mindnyájunknak adjon a jó Isten az Ő szent akaratán való igaz megnyugvást. Amen.”

A gyászszertartás zeneszámaint kegyeletem gondossággal válogatta össze Karácsonyi István minorita karnagy és Kulcsár Kálmán minorita lelkész, a „Vasárnap” szépirodalmi lap szerkesztője, a minorita kultúrház igazgatója.

Amidőn a koporsót leemelték a ravatálról, felcsukló zokogás hallatszott — a rendfőnök hívei bucsuztak a halottól...

A gyászmenet

Az uccán sokezer főnyi tömeg sorfala között indult meg a gyászmenet.

A halottasmenet elhaladásának idején az aradi egyházak templomaiban gyászra kondultak meg a harangok. Frint Lajos aradi ágostai evangélikus szuperintendens intézkedésére a lutheránus egyház harangjai is pont hat órakor mondtak utolsó Istenhozzádot, ugyancsak megkondultak a harangok a református templomban is.

A gyászmenet, amely utolsó útjára kísérte dr. Pazsitny Bonaventura rendfőnököt végighaladt a Regina Maria-ut széles utvonalan a következő sorrendben: Elöl a gyászlobogós keresztet vivő gyászhuszár, utána a római katolikus fiu elemi iskola növendékei és tanítói, a római katolikus fiu liceum a tanárok kíséretében, a zárdai elemi iskola és gimnázium növendékei, a Rózsafüzér-Társulat, a Szent Sziv-Társulat, Szent Ferenc III-ik rendje, a Leányklub, a Kolping legényegylet, Szociális

URANIA premierzozgó Tel.: 12-32

Az eddig készült legeredetibb dzsungelfilm!

„Az őserdők királya”

Látványos, izga mas, tanulságos.

3 kor ifjúsági előadás. 6. 7. 8. 9. 30

Misszió-Társulat, az urileányok, asszonyok kongregációi, a Jézus Szive ifjúsági énekkar, az Oltár-egyesület, Szent Antal nagy énekkar, Credo egyesület. Ezután következett a koszorukat szállító kocsik, amely valóssággal roskadozott a koszoruktól, amelyeket az aradi hívek és egyesületek utolsó ajándékaként küldtek. A virágos kocsin és az elhunyt rendfőnök földi maradványait magabazáró fölgyfakoporsót szállító gyászokcsin a következő feliratu koszorukat láttuk: „Szeretettel — Rendfőnök”. „Kegyeletük jeléül — a Bratianu-uccal kereskedők”. „Öszinte szeretettel — Római Katolikus Kör”. „Utolsó üdvözléssel — az Oltár Egyesület”. „A legjobb barátok — a Hétfői Társaság”. „Kongregációnk jószág Atyjának — az aradi urinok Mária Kongregációja”. „Drága jó rendfőnök bácsinak — szeretettel Annus”. „Kegyeletünk jeléül — Wild-család”. „Szeretett jó rendfőnök bácsinak — a zárdai leányiskola”. „Felejtethetlen jó pártfogónknak — Jézus Szive ifjúsági énekkar”. „Felejtethetlen emlékekkel — ségal hívők”. „Rendfőnök ur emlékére — az aradi Rózsafüzér-Társulattól”. „Kegyeletünk jeléül — Kopetko Károly és neje”. „Jó pártfogójunknak — a Mosóczi-telepi hívek”. „Hálás szeretete jeléül — Turai-család”. „Tiszteletünk jeléül — Mikolás-testvérek”. „Kegyelettel — Szilvás és Kádas-telepi hívek”. „Jóságos rendfőnök urnak — Iskola Nővérek”. „Utolsó üdvözléssel — Bánffi. és Apponyl-család”. „Hálás kegyelettel — Szociális Misszió”. „Kegyeletük jeléül — a római katolikus egyházköz-ség választmánya”. „Szeretett védnökünknek kegyelettel — Kolping legényegylet”.

Bucusu a sirnál...

Este 8 órakor ért a temetőhöz a gyászoló tömeg. — Az esthomály lengett a sarkert falai között, amidőn a nyitott sirhoz ért a főpapi halottat szállító gyászokcsi. Gyászénekek zúgtak, miközben a megvőpüspök a sirnál elvégezte az utolsó gyászszertartást, melynek végeztével elsőnek dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános mondotta a következő gyászbeszédet:

Nagyméltóságú Püspök Ur! Mélyen Tisztelt Gyászoló Gyülekezeti!

Mi az erdélyi minorita rend és az aradi minorita rendház tagjai úgy állunk a nyitott sir mellett, mint a fa, melynek életerős, diszes koronáját letörte egy irtózatoss erejű vihar, vagy hogy más hasonlattal éljek, úgy állunk itt, mint az árvaságra jutott gyermekek, kik hirtelenül és váratlanul elvesztették szerető atyjukat. Ebben a nagy csapásban egyedüli reményünk az isteni Gondviselésben és abban a megnyugtató gondolatban van, hogy Isten továbbra is megsegíti azokat, akik az ő dicsőségéért dolgoznak, — további reményünk és vigasztalásunk pedig az a mély részvét és szeretet, mely ezekben a nehéz órákban, úgy legfőbb előjárónk, a jó Püspök ur, mint aradi jó híveink és másvallású testvéreink részéről körülvesz bennünket. Ez a mély részvét és szeretet arra, hogy — ha lehet — még az eddiginél is fokozottabb lelkesedéssel teljesítsük a lelkek megmentésére és felemelésére irányuló kötelességünket és a természetfölötti célok elérésére vezető uton hasonló szeretettel támogassuk mindazokat, akik magukat és övéiket lelkiász-tori gondjainkra bizzák és rendelték. Ezzel a buzgó kötelességteljesítéssel vélünk ugyanis eleget tenni elhunyt vezérünk óhajtásainak és ezzel akarjuk fenntartani sokáig az ő nemes emlékét.

— És most eltelve a halál és az örök élet gondolatával, hozzád megyünk ó Krisztus, — mert az örök élet igéi tenálad vannak. Te irattad fel a temető kapujára azt a nagy szót, — azt a megnyugtatót és felemelőt, hogy — feltámadunk! Te mondtad, hogy magad vagy a feltámadás.

A gyászokcsi előtt dr. Pacha Agoston és a gyászszertartást végző papság vonult és a koporsó után közvetlenül a gyászoló szerzetes-család tagjai, az aradi római katolikus egyházköz-ség teljes választmánya, a különböző többi egyházak kiküldöttjei, a városi vezetőség képviselői; Riscutla Moise ezredes, alpolgármester, Crasnic Eugen dr. a közigazgatási ügyosztály főnöke, Curjac Ioan pénzügyi osztályfőnök, valamint még sokan mások a város társadalmának minden rétegéből.

Az utvonalon, ahol a gyászmenet elhaladt, mindenhol lezárt üzletek és gyászlobogók hirdették Arad katolikus társadalmának mély gyászát. Valláskülönbőség nélkül kitiizte csaknem minden háztulajdonos a gyászlobogót, ezzel fejezve ki együttérzését a gyászoló minorita renddel.

A gyermekkorház előtt megállt a gyászmenet és dr. Pacha Agoston megyéspüspök rövid könyörgést mondott. Amidőn a több, mint egy kilométer hosszúságú gyászmenet a tüzérkaszánya elé ért, az őrség tisztelt az elhunyt rendfőnöknek.

Utközben a dalárdák gyászdalokat énekeltek — Karácsonyi István, Kulcsár Kálmán és Láng István az elemi iskolások énekkara vezetőjének vezénylete mellett. Mélyen megható volt, hogy a zárdanővédek is a temető kapujáig hangosan imádkoztak és énekeltek...

A temetést — épen úgy, mint az egyszerűségében is méltóságos ravatalt, — a Varga temetkezési vállalat rendezte tapintatosan és nagy gondal.

hogy magad vagy az ut, az igazság és élet és hogy aki méltóképen veszi magához a te testedet, halála nem tart mindörökké! Te kérdezed meg diadalmas evangéliumoddal: halál hol van a te diadalod, halál hol van a te fullánkod?

Hozzad megyünk Krisztus, megfogjuk kezdet és buzdó imáinkban alázattal kérünk, hogy a mi jó testvérünket, aki egész életét a Te szolgálatodra szentelte s aki a Te dicsőségéért annyit fáradozott — jutalmazd meg földöntúli reményeinek beteljesedésével, add meg neki: amiért mi is járunk és dolgozunk s ami után mi is anynyira epedünk: az örök boldogságot!

Utána Prohászka László dr. az aradi római katolikus hívek, az egyházköz-ség, a különböző római katolikus társadalmi, kulturális és hitbuzgalmi egyesületek nevében mondott költői szárynyalású, mély gondolatokkal ékes bucsúbeszédet. Az est sötétie borult a temetőre, amidőn dr. Pazsitny Bonaventura sirba helyezett koporsójára tompán hulltak a göröngyök.

Pazsitny Bonaventura dr. emlékére a szegény gyermekekért!

A megboldogult dr. Pazsitny Bonaventura rendfőnök temetése alkalmából a Szociális Misszió Társulathoz a gyermeknyaraltatás javára a következő adományok folytak be: dr. Széll Lajos és felesége 300 lei, dr. Parecz Béla és felesége 300, dr. Prohászka László 100, báró Andrányi Lajos 500, Alföldy Pál és felesége 200, dr. Borsos Béla és felesége 200, özv. Nesnera Aladárné 100, Róm. Kat. elemi fiúiskola 500, Urileányok Mária Kongregációja 400, özv. Hartmann Kálmánné 300, Schuller József 200, Muzsaj József 100, Róm. Kat. főgimnázium tanárikara 500, Aradi Közlöny 300 lei.

Az aradi Szociális Misszió Társulat pénztára a „dr. Pazsitny Bonaventura koszorúmegváltása” címén a gyermeknyaraltatásra adományozott fent jelzett összegeket köszönettel, hirlaplilag nyugtázza.

kezlet volt, amelyen megvizsgálták a tanácsköztársaságok szövetsége által előterjesztett április 15-iki javaslatára adandó angol választ. A kormány szűkebbkörű külügyi bizottsága szintén ülésezett. A Havas ügynökség értesülése szerint ezalkalommal Beck lengyel külügyminiszter pénteki beszédét is megvizsgálták.

Német-olasz-japán katonai szövetség készül Szovjetország ellen

Páris. A Figaro tokiói jelentése szerint a mikádó a miniszterelnök előterjesztésére jóváhagyta a német-olasz-japán katonai szövetség tervét. Ez a szövetség azonban kizárólag arra az esetre érvényes, ha Szovjetország Intézne támadást a három aláíró hatalom egyike ellen.

Kisleánya előtt kutba dobta feleségét és öngyilkos lett egy sikló gazda

Megrendítő halálosvégtől családi tragédia játszódott le pénteken a kora reggeli órákban az aradmegyei Sikló községben, ahol Vidican Tódor sikló módos gazdálkodó a kutba ölte feleségét, majd öngyilkosságot követett el. A szörnyű blintény előzményei egyelőre még nem tisztázódtak teljesen és a most folyó cserdorségi vizsgálat állapítja majd meg, hogy tulajdonképpen mi idézte elő a nem minden-nadi bünessetet.

Vidican Tódor 38 esztendősz gazdálkodónak a kora reggeli órákban vitája támadt feleségével. A veszekedés mind hevesebbé vált, de hogy mi idézte elő a civódást, azt még nem sikerült megállapítani. A veszekedés hevében az állatatermetű gazdálkodó, — az eddigi megállapítás szerint, — ölbe kapta feleségét és a ház udvarán lévő kuthoz cipette, ahol a több méter mélységű kutba dobta. A borzalmas körülmények között elkövetett gyilkosságnak egyetlen szemtanúja a házaspár kilenc esztendősz leánygyermeké, aki apja megdöbbenő büntényét látva sirva fakadt. Vidican Tódor miután feleségét a kutba dobta, a kisleányt bevitte a szobába, ahol felöltöztette, majd megnyugtatta, hogy mire az iskolából hazajön édesanyja ismét a lakásban lesz.

A kisleány az iskolába érve a történeteket elmesélte a tanítóknak, valamint társnőinek is, akik észörnyülködve hallgatták végig a fantasztikusan hangzó családi tragédia történetét. Először nem is adtak hitelt az izgalomtól remegő kisleánynak, amikor bejelentette, hogy édesapja kutba ölte édesanyját. A tanító azonban a bizonyosság okáért értesítette a csendőrséget és amikor a csendőrijárőr több falubeli kíséretében Vidican házához érkezett, a kaput zárva találták. Miután hosszabb ideig tartó zörgetés után sem nyitott senki kaput, dtmász tak a kerítésen és az udvari kuthoz érve borzalmas látvány tárult eléjük: Vidicanné és tényleg holtteste uszott a vízben.

Május 15-én lép életbe

a vasut lényeges változásokat hozó nyári menetrendje

Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósága elhatározta, hogy a nyári menetrendet május 15-ével lépteti életbe. Az új menetrend jelentős változásokat fog tartalmazni, így a 201 és 202 számú Bucuresti és Körtös között közlekedő gyorsvonatokat rapidokká alakítják át és a 21, 22 számot fogják viselni. A 401—402 gyorsvonatok kizárólag Bucuresti és Halmi között, a 403—404 számú gyorsvonatok pedig Bucuresti—Szatmár között fognak közlekedni. A jelenlegi 407—410, valamint a 408—409 számú vonatok utját, amelyek Darmanesti és Kolozsvár között közlekedtek, egészen Cernovitzig meghosszabbították. Valamennyi rapid és gyorsvonat, amely Bucuresti és Arad között közlekedik, Ploestin át a Coslari háromszögön keresztül fog közlekedni.

CORSO MOZGO 3, 5, 7, 15, 9, 15
„A FEKETE SAS”
II-ik rész. Paramount hirdadó.

Potemkin helyettes népbiztos álláspontja kerül előtérbe Moszkva külpolitikájában

Varsó. Az Express Poranny értesülése szerint Surics párisi szovjet nagykövet, aki Litvinov bizalmas munkatársa volt, benyújtotta lemondását. Ankarából pedig azt jelentik, hogy

Potemkin, a szovjet helyettes külügyi népbiztosa hirtelen megszakitotta ankarai tar

tózkodását és visszautazott Moszkvába. A török saltó úgy tudja, hogy Potemkin és Litvinov között állandó nézeteltérések és surlódások voltak a szovjet külpolitikai irányja miatt. Valószínű, hogy most Litvinov távozása után, Potemkin elgondoltsái kerülnek majd megvalósításra.

London. Az angol alsóház péntek délutáni ülésén Chamberlain miniszterelnök egy képviselő felszólalására kijelentette, hogy az angol-szovjet tárgyalások tovább folynak és a javaslatok, valamint ellenjavaslatok kicserélése folyamatban van. Londonban pénteken miniszterközi érte-

FLORA JÉG-GYÁR ÜZEMBEN

RENDELÉSEK: TELEFON: 11—41
Blv. Reg. Ferdinand 83

„A Balkán-államok békét akarnak“

— mondotta Gafencu külügyminiszter, aki megérkezett Belgrádba

Belgrád. (Rador.) A lapok beszámolnak arról, hogy Gafencu külügyminiszter péntek délelőtt 9 órakor megérkezett Belgrádba. A pályaudvaron Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter, a belgrádi román követség tagjai, továbbá a török, görög és a lengyel követek fogadták. A lapok meleg hangon üdvözlözték Gafencut, egyben azt is megírják, hogy Gafencunak tájékoztató jellegű volt az utja az európai nagyállamok fővárosaiban. Rómában közölte és leszögezte Románia külpolitikáját. Ez a külpolitika főleg a Dunamedence s a Balkán problémáit kívánja megoldani. A Samouprava rámutat arra, hogy Románia és Jugoszlávia szövetsége a hagyományos együttműködésen és a békeszereteten alapszik.

Belgrád (Rador.) Gafencu külügyminiszter Lyubljánán átutazva nyilatkozott a Politika című jugoszláv lap munkatársa előtt és a következőket mondotta:

— Felhasználva az alkalmat, hogy találkozom barátommal, az Önök kitűnő külügyminiszterével, dr. Cincár-Markovicsal tájékoztatom őt azokról a benyomásokról, amelyeket

az európai fővárosokban szereztem. Természetesen, hogy mindazokról a dolgokról is beszélünk majd, amelyek a két országot érdeklik.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy vajon igazak-e azok a hírek, amelyek a Balkán Szövetség tanácsának rendkívüli ülésre való összehívásáról szólnak, Gafencu kijelentette a következőket:

— Ez a híresztelés nem helytálló. A Balkán Szövetség rendkívüli ülészakáról nincs szó a közeljövőben. Számunkra, tehát a Balkán államok viszonylatában a helyzet tiszta és magatartásunk ismert, mi békét akarunk.

Különböző nyilatkozata kezdetén Gafencu külügyminiszter hangsúlyozta, hogy utazásainak tájékoztató jellege volt, kellemes benyomásokat szerzett és jó eredményeket ért el. Bár a nemzetközi helyzetben bizonyos feszültség uralkodik, elmondhatja, hogy Európában egyetlen államférfi sincs, ki a háborút akarná.

Cvetkovits jugoszláv miniszterelnök pénteken délután kihallgatáson fogadta Gafencu külügyminisztert. A külügyminiszter később a tiszteletére megrendezett fogadáson vett részt.

A jugoszláv kormányzótanács nem engedélyezte a Macsek által kívánt biztosítékok megadását

Belgrádból jelentik: Macsek, a horvát parasztpárt vezérének lapja, a „Hrvatski Dnevnik“ pénteki számát, amely a szerb-horvát tárgyalások megszakadásáról ad hírt

A hatóságok elkobozták. A cikk belgrádi politikai körökben nagy meglepetést keltett. Beavatott körökben hivatalos közlemény megjelenését várják, amely megadja a lehetőséget a tárgyalások újrafelvételére. Hangoztatják, hogy félreértés áll fenn, amennyiben a kormányzótanács nem ellenezte a megállapodást,

csupán a Macsek által kért biztosítékokra vonatkozólag voltak kifogásai, illetőleg nem járult hozzá ezekhez.

Hivatalos körökben érdeklődéssel várják, hogy a jelenlegi belpolitikai helyzetre való tekintettel mi lesz a Cvetkovits kormány sorsa. Nem valószínűtlen, közli a belgrádi tudósítás, hogy a Cvetkovits kormányt Korosec kabinet váltja fel. Az azonban tény, hogy Pál kormányzóhercegnek Rómából való visszatérése előtt nem várható a helyzet tisztulása.

Chamberlain bejelentette az alsóházban, hogy

Anglia és Amerika kölcsönösen kicserélik hadicélokra szükséges nyersanyagukat

London. Az alsóházban napirend előtt Grimston képviselő, mint az udvartartás alkancellárja, fénves udvari díszgyenruhájában, kezében hivatalos pálcájával a Ház kortájtja elé járult és a speaker előtt mélyen meghajolva átvujtotta az uralkodó következő szövegű választ:

„Sziyből köszönöm az alsóháznak kancelláriai utam alkalmából küldött feliratát. Őszinte örömmel vettem a hűséges és szeretetteljes üzenetet, amelyre a királyné és én távoli életem idején mindig gondolni fogunk.“

Hjabb Henderson és Fletcher a Romániával folyó kereskedelmi tárgyalásokról kértek felvilágosítást.

Stanley kereskedelemügyi miniszter így válaszolt: A megbeszélések még folynak. Most nem vagyok abban a helyzetben, hogy nyilatkozhatok. A tárgyalások nem akadtak meg. Sajtóhíreszteléseket fenntartással kell fogadni.

Chamberlain miniszterelnök Attlee kérdésére előadta, hogy az Egyesült-Államok kormányja megkérdezte Angliát, hajlandó volna-e hadi célokra szükséges nyersanyagfeleslegek kölcsönös kicseréléséről tárgyalni. Az angol kormány felismerve a javaslat fontosságát, azt felelte, hogy osztja ugyan az amerikai kormány kifogásait a cserekereskedelem ellen, de a javasolt művelet nem esnének a rendes kereskedelem fogalmkörébe és így nem kifogásolható. Ennélfogva Anglia hajlandó tárgyalást kezdeni a művelet gyakorlati nehézségeinek kiküszöböléséről.

A miniszterelnök végül a katonai kiképzésről szóló törvényjavaslat második olvasásában való tárgyalását indítványozta. Beszédében hivatkozott arra, hogy a javaslat már ed-

dig is mélyesleges tiszteletet parancsolt egész Európában és elosztatta azokat a kételyeket, mintha Anglia nem akarná komolyan haderejét úgy fejleszteni, hogy megvédhesse a haza biztonságát és teljesíthesse vállalt kötelezettségeit.

A javaslat a jövő évben 200.000, a következő három évben összesen 800.000 ujoncot szolgáltat kiképzés céljaira. Valamennyi ujonc teljesen egyenlő szolgálatot teljesít, egyenlő elbánásban részesül. A havi kiképzés alatt napi egy shillinget kapnak, az általuk eltartott családtagjaik heti 17, a részben eltartottak 12 shillinget kapnak.

A törvényt alkalmazni kellene Észak-Irországra is, amely az angol Egyesült Királyság része. Lord Craigavon ulsteri miniszterelnök felajánlotta a kormánynak Ulster összes erőforrásait, de a végső döntést az angol kormány kezébe tette le, amely kerülni akarja az ellentéteket és úgy döntött, hogy a törvényt nem alkalmazza Irországra, de számolva a lakosság kívánságaival, északírországi póttartalékok szervez könnvü harcokcsi-egység alakításában.

Bonyodalmak Zog király törökországi tartózkodása körül

Isztambul. Lapjelentések szerint Zog király és családjának törökországi tartózkodása nem alakul olyan kellemesen mint eleinte azt remélték. A török köztársasági törvény ugyan is megültja a volt szultáni család tagjainak Törökországban való tartózkodását. Zog király pedig Abdul Hamid utolsó török szultán-
nak rokona.

Egymillió tartalékost szereltet le Páris

Metz. A Daily Express jelenti, hogy a francia vezérkar megkezdte annak az egymillió főnyi tartalékos hadseregnek általános leszerelését, amelyet áprilisban hívtak be a Maginot vonal személyzetének megerősítésére. Ez annyit jelent, hogy nem tartanak többé közvetlen támadástól ezen a vonalon. A határ védelmét azonban nem gyengítik és egyes helyeken a leszereltetett utárb behívottakkal pótolják.

Kinevezték az angol király távollétében működő kormányzó tanács tagjait

London. Az angol titkos tanács, amelyet György király elnökölt, pénteken félórás ülést tartott. Az ülésen ajárták azt a titkos pecséttel ellátott királyi pátenst, amely a király távollétében öttagú kormányzótanácsot nevez ki. A kormányzótanács gyakorolja a király távollétében a királyi hatalmat. Nem oszthatja fel a képviselőházat, csak a király felszólítására, nem adományozhat kitüntetések és nemesi rangokat és végül nem szüntethet meg ezredeket.

Madancovici ezredes, a temes-tartományi nemzeti gárdák parancsnoka

A Nemzeti Gárda megszervezéséről szóló királyi rendelet ismertetése alkalmával megírta az Aradi Közlöny, hogy Temestartomány területére Madancovici Nicolae ezredest nevezték ki. A Nemzeti Gárda temestartományi parancsnoka, aki lovassági ezredesként teljesített szolgálatot, nagyra-becsült tagja Temesvár társadalmának, akit úgy katonai, mint polgári körökben tisztelettel vesznek körül. Ragyogó katonai pályafutása bizonyítja, hogy képzett, kitűnő katona, a társaságban pedig nagyműveltségű, tájékozott kulturembernek ismerik.

Madancovici Nicolae ezredes ramnicul-valceai származású, régi birtokoscsalád tagja. Középkorúait Bucurestiben végezte, majd két évig jogot hallgatott, ezután pedig levizsgázott a targovisiel lovassági szakiskolában. Mint kitűnően minősített tisztet kiküldték az olaszországi „Pinerolo és Tor-di-Guinto“ lovassági iskolába, ahol szintén kivételes eredménnyel végezte tanulmányait. Amikor tényleges katonai szolgálatba lépett, pályafutása során tizenhárom éven keresztül mint a lovassági és tüzérségi iskola tanára működött, hét évig parancsnoka volt Temesváron és Bacauban a 10-es Roşiori ezrednél, három esztendőn keresztül pedig a pontokati lovassági központ parancsnoka volt. Az 1913., 1916. és 1919. évi hadjáratokat a harctéren küzdötte végig és hősiességéért 1913-ban a hadi-ékitményes „Barbatie şi Credinţa“ kitüntetését kapta meg, a világháborúban a Coroana Romaneii katonaiszallagos érdemrendjével tüntették ki. A helyőrségi szolgálatban Madancovici ezredest a legkiválóbb tisztnek ismerték, akit elsőrendű teljesítményeiért II. Carol király személyesen tüntetett ki a parancsnoki fokozatu „Coroana Romaneii“ érdemrenddel. Az ezredes különben mint kiváló lovas, számos belföldi és külföldi lovaglasi versenyen vett részt, nagy sikerrel.

PREMIER SZOMBATON,

május 6-án a BUDAPESTI

VIGSZINHÁZBAN

ORVOSKISASSZONY

Színjáték 3 fevonásban.

Írta: Patrícia S. Hare. Fordította: Harsányi Zsolt.

Muráti Lili, Ajtay, Bihary,
Dénes György, Greguss, Kormos
Márta, Kömives, Köpeczy-Boócz,
Ladomerszky Margit, Márkus
Margit, Orsolya Erzsébet,
Perényi, Vértess.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lej || Negyedévre 210 lej
Félév 420 || Egy hónapra 70 .

Ismeretlen sztárok

Sok különös történetet hallottunk már Hollywoodról, pletykákat érdekes szerelmi történetekről, intimításokat érdekes sztárok életről, de azokról a különös foglalkozású emberekről, akik ismeretlenül a háttérben dolgoznak és nélkülözhetetlenek a filmgyártásnál, eddig még senki sem emlékezett meg.

Mindenesetre nagyon érdekes hollywoodi filmalkalmazott a „Pók”. Egbert Bamer a becsületes neve. Különböző vegyi anyagokból mesteri pókhálókat és porlepte felületeket tud készíteni borzalmas jelenetekhez, kísérletstóriákhoz, például elhagyott kastélyokban, vagy pincékben.

A „Hüllők főfelügyelője” nemcsak különös cím, hanem jól jövedelmező foglalkozás is. S. W. Almanak hívják és kígyókat, tarantullákat, trópusi csuszómászókat, skorpiókat és más hasonló állatokat gyűjt, szelidít és kölcsönöz a filmfelvételekhez.

Tex Driscoll a filmzsungel lövészkirálya. 1910. óta dolgozik a szakmában és még sohasem hibázott, őt hívják mindig, ha egy színes kezéből ki kell lönni egy poharat, vagy egy kövelet kell revolverlövéssekkel szétosztani, ami a cowboy-filmeknél gyakran ismétlődő eset.

Steve MacDonald a virágkirály Hollywoodban. Senki olyan szép orchideákat, rózsákat, lilomokat és általában csokrokat készíteni nem tud, mint ő. Gondoljuk csak meg, hogy valódi virágok nem mindig állnak rendelkezésére, azonkívül sohasem olyan hibátlanul szépek, mint Steve selymből, gummból készült műremekel. Van egy mellékfoglalkozása is, amit kedvtelésből üz. Donald Steve néven novellákat ír az amerikai magazinokba.

Caroll Bolzbig minden létező alakról élethez elszárgurát tud készíteni, akár vizilóra, akár a milől Venus másolatára van szüksége. Poltészeti díszítéseket is különben old meg. Az orvos című filmben nagy szerepet játszott neki. A híres orvosok: Jenner, Pasteur, Meccnikol és mások szobrai az ő keze alól kerültek ki.

Ezsz különös állása van Hollywoodban Herman Frommelnek, az élő dallamlexikonnak. Frommel bármilyen muzsikáról, minden ütemről azonnal megmondja, honnan származik. Ezért aztán nélkülözhetetlen is a hangosfilmgyártásnál, ahol állandóan védekezni kell a nagyjumprók ellen. Frommel minden készült film zenéjét végizhallaítja és csak az ő engedélyével kerülhet forgalomba a legkisebb tekercs is.

Emilást érdemel még Sammy Fisner is, a csodaember, aki elektromosságot kóstol. Sammy a roppant érzékeny mikrofonokkal összekötött elektromos áramot mér meg a — nyelvvel. A mikrofonból kivezető két drótot a nyelvhez érinti. Sammy nem eszik semmitféle savanyut, nehogy bármivel is befolyásolja külső izlelőképességét.

Ilyen különös foglalkozású emberek élnek a szupározó világok mögött. Hollywoodban, akikről eddig bizony, aligha hallhattunk.

— **Öfelsége II. Carol megnyitotta a könyvhónapot.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége II. Carol király és a kormány tagjainak jelenlétében avatták fel pénteken Bucurestiben a „könyvhónapot” a Senatului-téren levő pavillonban. Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter, Rădulescu Motru, az Akadémia elnöke, A. Rosetti, Ianițiu, M. Condiescu mondtak beszédeket, amelyekre Öfelsége válaszolt és magasszárnyalású beszédében rámutatott arra a szükségességre, hogy az olvasókörzete támogatása mennyire fontos a kulturális munka kifejtési irányában.

— **Colonna herceg, Róma kormányzója megtekintette a budapesti közműveket.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban tartózkodó Colonna herceg, Róma város kormányzója szakértők kíséretében megtekintette a budapesti közműveket. Ellátogatott az elektromosművek telephé, az angyalföldi szivattyutelepre, az óbudai gázművekhez és az aquincumi múzeumhoz, ahol különösen a vizirgona nyerte meg figyelmét.

— **A magyar kormányelnök vasárnap Szegeden avatja meg a választási küzdelmet.** Budapestről jelentik: Szeged város gróf Teleki Pál miniszterelnököt kérte fel a magyar élet pártja listájának vezetésére. A magyar kormányelnök előreláthatóan vasárnap Szegedre utazik és ott programbeszédet mond. Ez a beszéd indítja meg a magyar élet pártjának választási kampányát és a nyilvánosság elé tárja azt a programot, amellyel a magyar kormány és pártja a közvélemény elé lép.

Meghalt Tóth Tihamér dr. veszprémi megyéspüspök

Budapestről jelentik: Az „Uj Nemzedék” csütörtök déli jelentése szerint dr. Tóth Tihamér veszprémi püspök egészségi állapota válságosra fordult. A nagybeteg az éjszakát nyugodtan töltötte, de nagy fájdalomról panaszkodott. Csütörtök délelőtt a láz 39,6 volt. A déli órákban szükségessé vált egy újabb orvosi konzilium. Az orvostudomány azonban már nem tudott segíteni és éjszaka 12 óra után a Rókus-kórházban elhunyt. Tóth Tihamér dr. 1889-ben Szolnokon született, középiskolai tanulmányait Szolnok és Egerben, teológiai tanulmányait pedig a Pázmány Péter egyetemen végezte. Tóth Tihamér dr. a bécsi Augustianumban fejezte be tanulmányait, majd az egeri érseki hittudományi főiskolán a héber nyelv tanára volt. Az elmúlt évben XI. Pius pápa nevezte ki címzetes püspökké és felavatása 1938. június 25-én ment végbe. Temetésére vonatkozólag még nem történt intézkedés.

— **Bonnet hosszasan tanácskozott Tătărescuval.** Párisból jelentik: Bonnet külügyminiszter tegnap délután hosszasan megbeszélést folytatott Tătărescu román nagykövettel. Közvetlen utána a külügyminiszter Politisz görög követet fogadta.

— **Uj pénzügyigazgató az aradi behajtási pénzügyigazgatóság élén.** Manole Gheorghe aradi behajtási pénzügyigazgatót Szatmárra helyezték és helyére Gallin Dumitru, eddigi szatmári pénzügyigazgatót nevezték ki az aradi behajtási pénzügyigazgatóság élére. Gallin Gheorghe hosszú ideig Nagyváradon teljesített szolgálatot és onnan helyezték át Szatmárra. Mindkét városban tapintatos eljárásával, megértő magatartásával őszinte rokonszenvet vívott ki a maga számára.

— **Házasság.** Goldmann Panni és Salamon Mayer május hó 7-én, vasárnap déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket lakásukon, Gh. Lazar-ucca 27. (Minden külön értesítés helyett).

— **A magyarországi zsidótörvény választójogi intézkedéseit.** Budapestből jelentik: Egyes délutáni lapok tévesen megállapításokat közöltek a zsidótörvény választójogi rendelkezéseivel kapcsolatban. Az 1939-ik évi IV-ik törvénycikk negyedik szakasza értelmében Magyarország területén közigazgatásilag zsidónak tekintett egyén akkor rendelkezhetik cselekvő és passzív választójoggal, ha ő maga, vagy szülei 1867 december 31-én Magyarország területén lakott, illetve laktak. Aki a törvény rendelkezése szerint zsidónak tekintendő, az köteles ezen minőségét hivatalosan bejelenteni tudomásulvétel végett.

— **Száz rendőr vigyáz Lindbergh feleségére és gyermekére.** Newyorkból jelentik: A Champlain-gözü fedélzetén megérkezett Newyorkba Lindbergh felesége két gyermekével együtt. Innen azonnal New-Yersey felé folytatták útjukat. A gyermekekre száz rendőr vigyázott. Maga Lindbergh tudvalevőleg az amerikai kormány kérésére tért vissza az Egyesült-Államokba.

— **Fenyő István temesvári cinkografus halála.** Temesvárról jelentik: Fenyő István temesvári papír- és könyvkereskedő, cinkografiatulajdonos tegnap délben szívszélhűdés következtében lakásán meghalt. Az elhunyt kereskedő mindössze 56 esztendő volt. Halálának híre barátai, tisztelői, valamint üzletfelei körében őszinte részvétet váltott ki.

— **Vizsga előtt jót tesz a csokoládé.** Newyorkból jelentik: Caroll Christansen, az indianai egyetem közgazdasági tanára, szigorlat előtt csokoládéval kínálta a jelölteket, kijelentve, hogy a tömény-táplálék felvétele jelentősen megkönnyíti a szellemi tevékenységet. A hallgatók meg lehetnek elégedve a kísérlet gyakorlati eredményével, mert a vizsgázók 90 százaléka sikerrel tepte le a szigorlatot.

Nők a teletonnál

— **Tudod, Karolinnal sohasem értjük meg egymást telefonon.**
— **Nem próbáltatok még meg felváltva beszélni?**

— **A prefektusok hatáskörének bővítése** Temesvárról jelentik: Marta Alexandru dr. királyi helytartó rendelkezést adott ki, amelyben intézkedik a helytartóság területén levő öt megye élén álló prefektusok hatáskörének bővítéséről. Felhatalmazza a prefektusokat, hogy közmunkákat — beleértve az utépitésüket is — 300.000 lejig terjedő összegben maguk adhatnának ki. Ugyancsak feljogosítja a prefektusokat, hogy az utépitéshez szükséges követ és egyéb anyagot ötszáz ezer lejig maguk szerezhessek be. A megye területén szükséges személyzeti és dologi kiadásokat a költségvetés keretén belül a prefektusok utallják ki. Feljogosítja a helytartó a prefektusokat, hogy azokban a városokban, amikor a közönség valamely árendelt hivatal döntésével elégedetlen, döntést hozzanak. Végül felhatalmazást kapnak a prefektusok arra is, hogy a közhasznú intézmények ügyvitelét ellenőrizzék.

— **Németországban tanuló romániai főiskolások márka-kezdménye.** Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi miniszterium közli, hogy a Németországban tanuló romániai főiskolai hallgatók az eddigi 175 márka helyett ezentúl havi 200 márkat kaphatnak kedvezményes árfolyamon. Ennek az intézkedésnek lehetővé tételével a német kormány elő akarja segíteni a romániai diákok Németországban való tanulását.

— **Páris grófia — a francia hadseregbe való felvételét kérte.** Párisból jelentik: Páris grófia, a francia trónkövetelő, levelet intézett Lebrun köztársasági elnökhoz, amelyben kérte a francia hadseregbe való felvételét.

— **Lengyel-szlovák kereskedelmi és klirngyezmény.** Pozsonyból jelentik: A lengyel-szlovák kereskedelmi szerződést aláírták. Ugyancsak aláírásra került a két ország közötti klirngyezmény is és rövidesen létrehozzák a lengyel-szlovák turisztikai egyezményt is.

— **AZ INGATLANKÖNYVEK KIÁLLITÁSÁNAK FÜGGŐ-ÜGYE.** Az aradi rendőrség népesedési hivatala közli az érdekeltekkel, hogy az ingatlankönyvek kiállításával és benyújtásával kapcsolatos intézkedéseket a közel napokban a lapok után hozzák nyilvánosságra. Ugyanezekor közlik a házmeseterek részére kiadandó igazolványokra vonatkozó részletes tudnivalókat is. Eppen ezért az érdekeltek a rendőrség közleményének megjelenéséig hiába is mennek a népesedési hivatalba érdeklődni.

— **Az „Asociația Generală a Pensionarilor CFR” aradi fiókjának vezetősége közli mindazokkal a CFR-nyugdíjasokkal, akik a CFR-palotában kapták illetményeiket, hogy a május havi nyugdíjak fizetése az alábbi sorrendben történik: csütörtökön, május 11-én délután 8—1-ig és délután 4—6-ig a CFR-nyugdíjasok 250. számtól 540-ig, pénteken, május 12-én reggel 8—1-ig a CFR-nyugdíjasok 1—250-ig, míg délután a volt csanádi nyugdíjasok illetményeinek kifizetésére kerül sor, Szombaton azokat fizetik, akik a megállapított időben nem tudtak megjelenni a nyugdíjfizetésnél.**

— **500 MILLIO LIRAS OLASZ KÖLCSÖNT KAP JUGOSZLÁVIA.** Belgrádból jelentik: A „Jugoszláv Kurir” jelentése szerint Olaszország 500 millió líras áruhitelt ajánlott fel Jugoszláviának.

— **Orvosi hír.** Dr. Reich Béla elköltözött Str. Marasesti 2. szám alá, Dick (volt Szondy) gyógyszerárjával szembe.

— **EGYELŐRE ELMARAD A TEMESVÁRI MAGYAR HÁZ MEGNYITÁSA.** Temesvárról jelentik: Marta Alexandru dr. temesi király helytartó levélben értesítette a magyar népközönség vezetőit, hogy a Magyar Ház megnyitására formai okok miatt egyelőre nem járulhat hozzá.

— **Unitárius Istenisztelet vasárnap Aradon.** Vasárnap pontosan déli 12 órai kezdettel unitárius isteniszteletet tart Aradon Nagy Zoltán unitárius lelkész az evangélikus templomban.

— **Kilencven éve halott Petőfi.** Julius 31-én lesz kilencven éve annak, hogy Petőfi Sándor, a legnagyobb magyar lírikus költő a segesvári csatában elesett. A nevezetes évforduló alkalmából a segesvári Magyar Kaszinó Petőfi Bizottsága nagyszabású Petőfi-ünnepélyt rendez, amely a Romániában élő magyarság összességének ünnepévé akar emelni. Az emlékünnepély július 30-án lesz Fehérgyházán és a gazdag és nívós műsor összeállításán már dolgozik a bizottság. Az előadásokon felelevenítik a halhatatlan poétának azokat a gyönyörű verseit, amelyeknek őszinte, közvetlen lírája egy félvezszázadra megszába a magyar költészet utját. Előadásra kerülnek azok a költemények, amelyek egy szabadságra és függetlenségre törekvő, a természettel szoros kapcsolatban élő nagy lélek megnyilatkozása és gyönyörködhet az ünnepély közönsége Petőfi szerelmi költeményeiben is, amelyek egy minden erotikától mentes, mondhatni szűzes lélek megnyilvánulása. Az emlékünnepély iránt máris országsszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. A jubileumra vonatkozó mindennemű felvilágosítást Gabos István dr. ügyvéd ad meg. (Címe: Segeşvár, Azulul-ucca 4.).

— **Kémkedésért elítéltek egy Aradon elfogott katonaszökevény.** A II. hadtest hadbírósa most tárgyalta Mayer István, a piperai vadászrepülő flottilla kapitányának bűnügyét, aki — a vád szerint — 1938. februárjában megszökött csapattestétől. Magyarországra utazott, ahol hét hónapig hírszerzőket kiképező kémtanfolyam előadásait hallgatta, majd visszatért az országba, hogy itt hírszerzőt szerezzen a légihaderőre vonatkozóan. Mayer Istvánt tavaly decemberben tartóztatták le Aradon. A vádolt a vizsgálat során beismerő vallomást tett, amennyiben elismerte, hogy pénzért bizonyos kimutatásokat bocsátott külföldi rendelkezésre. Mayer Istvánt tíz évi katonaszökevényre ítélték.

Emlékünnepet rendezett Bucurestiben a román—lengyel kultúrtársaság

Bucurestiből jelentik: Mint a Rador távirati froda jelenti, a lengyel nemzeti ünnep alkalmából tegnap az Ateneul Roman épületének nagytermében a román—lengyel kultúrtársaság emlékülnepestet rendezett. Az ünnepségen jelen voltak a kormány tagjai is. Az emlékbeszédet I. Petrovici professzor, a lengyel—román társaság elnöke mondta, aki beszédében ismertette azokat a szoros kapcsolatokat, amelyek a két országot összekötik. A beszédre Roger Racinsky bucurestii lengyel nagykövete válaszolt, aki beszéde során kijelentette, hogy a lengyel nép mindig kész arra, hogy hazája és az új lengyel nemzedék iránti kötelességének eleget tegyen.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 11.79 és háromnegyed, London 20.86, Newyork 445.62, Brüsszel 75.80, Milánó 23.43, Amszterdam 237.56, Berlin 178.70, Szófia 540, Varsó 87.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

— Franciaország leszállította a román épületfa beviteli vámját. Bucurestiből jelentik: Az új francia—román kereskedelmi egyezmény jelentős kedvezményeket biztosít a román épületfa franciaországi exportja számára. Az egyezmény nemcsak az eddigi beviteli keretet emeli lényegesen, hanem a vámtételeket is leszállítja.

— ANGLIA ELISMERTE A SZLOVÁK KÖZTARSASÁGOT Pozsonyból jelentik: Pares, pozsonyi angol konzul tegnap felkereste Durcsánszki szlovák külügyminisztert és közölte vele, hogy Nagybritannia de facto elismeri a szlovák államot.

— Az aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete f. év május 6-án, szombaton délután 4 órakor V. Goldis-ucca 6. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart. Az elnökség.

— Hétezer lei a buza kiviteléi prémiuma. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter a kivitelre kerülő gabona vagononkénti prémiumát május 9. és június 9. közötti időre 7000 leiben állapította meg.

— Kéthónapi elzárásra ítélték a rendelőlevelet kiigazító utazót. Csikszeredáról jelentik: Ullmann Jenő, egy nagyváradi cég utazója néhány évvel ezelőtt bizonyos árukra vett fel rendelést Ferencz János, karcfalvi kereskedőnél. Amikor a cég leszállította a rendelést, a kereskedő felfedezte, hogy az utazó az általa aláírt rendelőlevelen a négy száz leies rendelést négyezer leiesre javította ki. Miután a cég ragaszkodott az áru teljes egészében való átvételéhez, Ferencz csalásért feljelentést tett Ullmann ellen. A törvényszék most tárgyalta az ügyet s az utazót kéthavi elzárásra, kétezer lei pénzbüntetésre és hétezer lei kártérítésre ítélt.

— Árlejtés a temesvári királyi helytartóság palotájának építésére. A temesvári helytartóság palotájának építésére kifizető árlejtés nem járt kellő eredménnyel, ezért a helytartóság új, illetve kiegészítő árlejtést tart a munkálatokra. Az új árlejtés május 6-án délelőtt 10 órakor lesz a királyi helytartóságon.

— Kombinált tikett- és gyorsvonati pótkijevet fognak kiadni a rapid-vonatokon. Bucurestiből jelentik: A CFR rendelkezése értelmében a rapid-vonatokra kombinált tikett- és gyorsvonati pótkijevet (supliment) fognak kiadni. Ezek ára: 1—100 kilométeres távolságra 90, 65, illetve 40 lei I., II., vagy III. osztályú jegyek után, 200 kilométerig szóló távolságra 110, 80 és 45; 300 kilométerig 130, 90 és 50; 400 kilométerig 140, 95 és 55 lei. Június 1-ét felemelik a rapid-vonatokon a foglalt ülőhelyek pótkijevet: 30, 50 és 70 lei lesz III., II., illetve I. osztályon.

— Betörések Aradon. Kiss Mária aradi lakos bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. Valaki alkulcs segítségével behatolt Dr. Suciu Ioan-ut 14. szám alatti lakásába, ahonnan háromezer leit lopott el. — Betörő járt Popa Leontin, Rădulescu-tér 17. szám alatti lakásában is. A kellemetlen látogató több ezer lei értékű ruhaneműt zsákmányolt. A tettesek kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— Leharapta ellenfelének orrát. Bucurestiből jelentik: Az ifjovi törvényszék tegnap 3 havi fogházra ítélt el Tudor Dragomir pincért, aki mulatozás során Oobra Bratu nevű ellenfelének leharapta az orrát és ezzel eléktelenítette.

— Gyermekjátékból — háboru. Algirből jelentik: Csbehe helység közelében két benschülött katonát csilagszóró petárdákkal dobáltak meg játszadó gyermekek. A katonák ekkor a gyermekek közé rohantak és azok közül többet megpofoztak. A gyermekek jai-veszékeltetésére elősiettek a gyermekek szülei, akik dühödtlen rávetették magukat a két benschülött katonára. Az egyiket megszurkálták és a másikat revolverlövésekkel megsebesítették. A két benschülött katona véresen vonult vissza a kaszárnyába, ahol fellármázták a száraduk kötelékében álló 200 katonát. A csoport teljes fegyverzetben elindult „bosszút állni”. Utközben köveket dobáltak meg egy autóbussz utasait, akik közül harmincat — nagyrészt európaiakat — súlyosan megsebesítették. A további összecsapások során még 11 kásbáhi lakost vertek félholtra. A helyszínrre kiszállott begélycsapatok beavatkozása ellenére is tovább gárdádkodtak és a benschülött lakosság közül 60 személyt sebesítették meg. A gyermekjátékból kifejlesztett háborúnak összesen 101 áldozata van.

— Seyss Inquart tárcanélküli miniszter. Berlinből jelentik: Hitler kancellár Seyss Inquartot, a volt Ausztria eddigi helytartóját tárcanélküli birodalmi miniszterre nevezte ki. Helyébe Bürckel eddigi birodalmi biztos kerül. A szudétavidék birodalmi helytartója Henlein Konrád lett. A szudétavidéknek a német birodalom keretén belül közigazgatási autonómiát adtak.

— Ötven és hetven százalékos utazási kedvezmény a Bucurestibe utazó közönség számára. Amint az Aradi Közlöny megírta, május 15-étől kezdődően a „Bucuresti-i Hónap”-pal kapcsolatban, vasúti kedvezményt nyújt az államvasutigazgatóság és pedig 50 százalékos kedvezményt olyanformán, hogy a Bucurestibe utazó közönség egész jegyét vált és ezzel a lengyel, amelyet Bucurestiben a visszautazás előtt lepecsételnek, ingyen utazhatik vissza. További kedvezményekben részesülnek azok az utasok, akik május 15-től kezdődően pénteken éjjel 12 óra után utaznak el és hétfő éjjel 12 óráig visszautaznak a fővárosból. Ezek az utasok 75 százalékos kedvezményt kapnak. A Bucuresti-i Hónappal kapcsolatban a CFR igazgatósága a bucuresti-i kiállításra szállított áruknál a visszaszállítás alkalmával 75 százalékos kedvezményt nyújt.

— Megjelent Iuliu Ganea pénzügyi főtitkár sakkönyve. A napokban hagyta el a sajtót Iuliu Ganea, az aradi pénzügyigazgatóság kitűnő főtitkár sakkönyve, az illetékosztály vezetőjének hézagpótló sakkönyve. Az izléses kiállítású könyv kivonatokat, táblázatokat, pontos utasításokat közöl a bélyegtvörvényből és így minden kereskedőnek, iparosnak, vállalatnak nélkülözhetetlen.

Idegállapot

A régi szép békeidőben, ha huska dörent, a polgár azt gondolta, hogy gummikerek pattant. A forradalom és holsevizmus idejében, ha gummi pattant, a polgár összerázkódott; löttek! Bizony, az idegállapot jelzője minden korból politikai állapotnak. Most, ha tüzoltókocsi szirénázik, az első gondolat: légvédelem. Hiába nincs félrevert harang, repülőgépek bugása — sziréna szól, tehát légtámadás. A tüzoltóság ragaszkodik a szirénához és ezt okosan teszi, mert a ház ég akkor is, ha a polgár ijedten légtámadásra gondol. A polgár nem tehet róla, hogy rémeket lát, ez nem gyávaság, hanem idegállapot.

— Két hónapra ítélték Kassák Lajost a fegyveres erő elleni gyűlöletre való izgatás vádiá miatt. Budapestről jelentik: Kassák Lajos „Anyám” című könyvének egyik fejezetében a háboru borzalmairól elmélkedik. Az ügyész emiatt eljárást indított, mert a szöveget alkalmatlannak találta a fegyveres erő elleni gyűlöletre való izgatásra. A törvényszék Kassákot 2 hónapra fogházra ítélt, míg a tábla felmentette. Most a Kuria a törvényszék marasztaló ítéletét jogerőre emelte.

— Öngyilkosság egy aradi kórházban. Pénteken reggel 6 óra tájban az egyik aradi kórházban öngyilkos ságot követett el Baba Hermina 31 éves, kurucsi származású asszony, aki mint ápolónő működik a kórházban. Az öngyilkos tegnap este a laboratóriumból 5 szublimát-pasztilát vett magához és azt a kora reggeli órákban vízben feloldva megitta. Nem sokkal utóbb felfedezték az öngyilkosságot, mert az ápolónőt heves görcsök fogták el. Az ügyeletes orvos segélyben részesítette. Az öngyilkosság okát eddig nem tudják.

— A vácárest-i börtönből — a munkatáborig. A közvélemény még élénken emlékszik a Dealul Spirei nevű bucuresti-i pénzügyi bukására, melynek során 35 millió leiel károsították meg a Banca Nationalat. Ismeretes az is, hogy a bukott bank igazgatóját, Stelian Bellut, akit család bukásban találtak bűnösnek, négyévi fogházra ítélték. Stelian Bellu kérvényezte, hogy „szabadítsák fel” a vácárest-i fegyintézet rezsimje alól és utalják át egy munkatáborba, ahol felügyelet nélkül szabadabban mozoghat. A kéressel tegnap foglalkozott az iliovi törvényszék III. szekciójá. A bíróság megállapította, hogy Bellu 48 hónapig fegyházbüntetésből 32 hónapot már kitöltött és így eleget tett a törvény rendelkezéseinek. Ennek alapján helyet adtak a volt bankigazgató kérésének és Stelian Bellut egy munkatáborba helyezték át, ahol leül tovább büntetését de — felügyelet alatt.

— Megjelent a „Korunk” májusi száma. Mint minden hónapban, most is igen változatos tartalommal jelent meg a „Korunk” új száma. A vezető részben Nagy Gábor ismeretj kimerítően a világpolitikai világgazdasági vonatkozásait. „Nem állítjuk — írja — hogy a világpolitikai helyzet alakulását kizárólag gazdasági tényezők szabják meg, mert a dolog nem így egyszerű”, kétségtelennek látszik azonban a gazdasági élet rendkívüli befolyása a politikai eseményekre. Fejő Ferenc Heine és Berne címen közöl részletet sajtó alatti levő Heine életrajzából. Sándor László az írói álnév kérdésére világít rá s az okokat kimutatja, melyek álnév választására ösztönzik, vagy kényszerítik az író. A szépirodalmi részben Karel Csapek, Nagy István, Kovács Katona Jenő novelláit, Darvas Szilárd, Berda József, Forgács Antal, Salamon Ernő és Hollós Korvin Lajos verseit találja az olvasó. A Kulturkrónika-rovatban Szabó Dezső születésének hatvanadik s Chaplin születésének ötvenedik évfordulójáról emlékeznek meg Sándor József és Sándor Pál, a Szemle, Bíráló-rovat élén Szenczel László ír kiűnő tanulmányt Makkai Sándor történelmi regényeiről. Ezeket kívül még mintegy húsz kisebb cikk foglalkozik a legújabb társadalmi és kulturális eseményekkel s új könyvek ismertetésével. Előfizetni öhfajtknak ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Kolozsvár, Cal. Gen. Dragalina 108.

Hír szerint felosztatják a magyarországi szociáldemokrata pártot

Budapest. A Pesti Ujság csütörtöki számában olyan értesülést közölt, hogy a magyarországi szociáldemokrata párt felosztatása küszöbön áll. A Népszava ezért péntek reggeli számában keményen nekitámadt a Pesti Ujságnak. A Pesti Ujság péntek délelben megjelent száma már közli, hogy a szociáldemokrata párt felosztatását politikai körökben befejezett ténynek tartják. Pénteken délelőtt jól tájékozott kormánypárti körökben megerősítették a párt felosztatásának híret.

— Szivélyesebbé vált a viszony a Vatikán és Berlin között. Berlinből jelentik: A berlini nunciaturát értesítették Rómából, hogy rövidesen megérkezik a pápa válasza azokra a kérdésekre, amelyeket Orsenigo nuncius küldött Rómába. A Danziger Vorposten állítása szerint az új pápa barátságos magatartását Németországgal szemben meglepedéssel vették tudomásul.

— A legjobb esőelállító terv magyar emberektől származik. Időtlen idők óta törekszik az ember esőt teremteni. Kezdve az ősi esőcsináló varázslatoktól a magasfeszültségű áramokkal való kísérletekig ugyszólván mindent megpróbáltak már laikusok, kalandorok, jónévi szakemberek és világhírű tudósok. Nem csekély dícsőség, hogy az ezernyi terv közt két magyar emberé a legrealisabb. Külföldi tudományos intézetek a legnagyobb elismeréssel beszélnek róla. A terv szerint egy négyzetkilométer területen nagytömegű nyers olajat kell kiteríteni vízfelületre és gyorsan elégetni. Körülbelül tízmilliárd kalóriányi hő szabadulna fel s ez elég volna annyi levegőnek a magasba hajtására, hogy az a környezetet levegőjét is magával szivja. A hideg régiókban azután kicsapódnék a levegőben foglalt pára és körülbelül 2500 négyzetkilométer területen okozna esőt.

Megnyilt az

„ELIT” kerthelyiség

Ujjonnan átalakítva, teljesen új vezetés mellett. — kiűnő román és magyar konyha, kiváló fajtaborok, olcsó árak!

Banettek rendezésére külön kerthelyiség van előnyös fe tételek mellett. Arad ur közönségének kedvenc szórakozó helye. — Elsőrendű jazz-zene és parkett-tánc van. „ELIT” Stada Ioan Pont. s kiszolgálás. „ELIT” Calvin-ucca.

— A hajnövesztés négy parancsa. Newyorkból jelentik: Earl O. Butcher, a clintoni Hamilton-főiskola tanára kijelentette, hogy a hajnövesztés négy parancsólata a következő: 1. Kevesebb gond. 2. Bőséges étkezés. 3. Több pihenő. 4. Minden energiafogyasztó tevékenység csökkentése. Butcher tanár fehér patkányokkal folytatott kísérletek után megállapította, hogy a szervezet előbb az energiafogyasztás és teszfeleltetés szükségleteit fedezi, mielőtt a hajgyökerekhez jutlatná a hajat növesztő tápanyagokat.

— Hosszulélegzetű nyomdász bámulatos tudóprodukción. Londonból jelentik: A. J. Sheffield 25 éves, nottinghami nyomdász felvételre jelentkezett a léghaderőbe. A sorozás alkalmával szokásos lélegzetpróba során 5 perc 40 másodpercig tartotta vissza a lélegzetét. Miután bámulatos teljesítménye feltűnést keltett, még kétszer megismételte a próbát. Az orvostudomány által eddig feljegyzett leghosszabb idő 1 perc 58 másodperc; ennél tovább senkinek sem sikerült lélegzetét visszatartani. A hosszúlélegzetű nyomdásznak saját bevallása szerint a legcsekélyebb nehézséget sem okoznak bámulatos tudóprodukción.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Plata Catedralei 16. (Tel.: 15—30.)
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Marla 16 (Tel.: 14—80.)
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărtăsesti 68. (Tel.: 14—70.)

SCALA NAGYFELMEK SZINHÁZA TEL. 20-10

„ALIBI”

Bűnügyi világszennáció.

Erich Stroheim, Louis Jouvet
Albert Prejean, Janny Holt
Journal! 3 órakor mérs. 5, 7.15, 9.15.

SPORT KÖZLÖNY

Érdekes mérkőzéseket tartalmaz a kerületi bajnokság vasárnapi fordulója

Két pályán kettős mérkőzéseket bonyolítanak le — Vasárnapi bíródelegálás

Az alkerületi bajnokság mérkőzései vasárnap kizárólagossági jogot nyertek és a teljes forduló, amelyet Aradon lebonyolítanak, igen érdekes mérkőzéseket tartalmaz. A Gloria pályán és az AMEFA pályán kettős mérkőzéseket bonyolítanak le és pedig a Gloria pályán a Crisana—Gajana, valamint SGA—Astra mérkőzéseket, az AMEFA pályán pedig az Unirea—Intelegerea és Transilvania—Hakoah meccsek kerülnek lejátszásra. A Titanus ujaradi sporttelepén a Tricolor a Mica csapatát látja vendégül, a CAA pályáján pedig az atléták az Olimpiával mérik össze erejüket. Kisebbségi mérkőzések egészítik ki a vasárnapi programot, amelynek bíródelegálását alább adjuk:

Ker. I. oszt.:

Gajana—Crisana, Gloria pálya, 15.15 órákor, bíró Milancovici, határbírók Karlich és Cristea.
SGA—Astra, Gloria pálya, 17.15 órákor, bíró Vagalau, határbírók Ipsilante és Pfeiffer.
CAA—Olimpia, CAA pálya, 17.00 órákor, bíró Marienut, határbírók Oprita és Ardelean Ioan.
Unirea—Intelegerea, AMEFA pálya, 15.15 órákor, bíró Dorin, határbírók Darázs és Schneider.

Hakoah—Transilvania, AMEFA pálya, 17.00 órákor, bíró Barbu, határbírók Burdan és Macian.
Tricolor—Mica, Titanus pálya, 17.00 órákor, bíró Lutai, határbírók Höhn és Adamovici.

Ker. II. oszt.:

Vulturul—Banatul, Vulturul pálya, 16.30 órákor, bíró Gombos, határbíró Husztik.

Szövetségi díj:

Gloria—Crisana, Gloria pálya, 11.00 órákor, bíró Musca, határbíró Pojareczky.

Ifjúsági bajnokság:

Gloria—Banatul, Gloria pálya, 9.30 órákor, bíró Sassu.

SGA—Astra, Gloria pálya, 13.30 órákor, Vancea, határbíró Barta.

CAA—Olimpia, CAA pálya, 15.00 órákor, bíró Kradigaty.

Hakoah—Transilvania, AMEFA pálya, 13.30 órákor, bíró Mara, határbíró Pálffy.

Fortuna—Gajana, Unirea pálya, 9.30 órákor, bíró Gábor.

Unirea—Intelegerea Unirea pálya, 15.00 órákor, bíró Chiral.

Boerescu Neagu nyilatkozata a magyar—román sportviszonyról

Budapestről jelentik: Boerescu Neagu, aki Budapesten a magyar sportvezetőkkel tárgyal a román—magyar sportegyezmény ügyében, a következőket jelentette ki:

— Utazásom célja nemcsak az UFSR és az OTT között kötött sportegyezmény megújítása, hanem új sportkapcsolatok létesítése. A múltban a labdarúgásban összeköttetésünk meglehetősen élénk volt, a többi sportágban azonban

ez az összeköttetés ritkának és rendszertelennek bizonyult.

Az olimpiai versenvek időpontjának közeledése arra indít bennünket, hogy a magunk részéről ezekben a kapcsolatoknak a kibővítését kezdeményezzük. Eppen ezért budapesti tartózkodásom alkalmával érintkezést keresek a különböző magyar sportszövetségek vezetőivel.

A román ökölvívó-szövetség például az én közvetítésemmel két találkozási szülő ajánlatot

küldött fel Budapestre, amely szerint az első román—magyar ökölvívó találkozót novemberben Bucurestiben, a revánsmérkőzést pedig 1940. februárjában Budapesten rendeznénk meg.

Abban az új egyezményben, amelyet az UFSR és az OTT között kötünk, tekintettel kellene lennünk az adminisztrációs érintkezés meggyorsítására. En egyébként felhatalmazást kaptam, hogy Budapesten

végleges jellegű egyezményt

köthessék.

Boerescu Neagu tárgyalásaival kapcsolatban úgy hírlik, hogy a régi román—magyar sportegyezményt

egy évvel meghosszabbították.

A megegyezés következtében arra is remény nyílik, hogy az eddig nem szabályozott vendégszereplésekre is sor kerül.

Új ifjúsági kerületi

diszkoszvető-rekord Kolozsvárt:

Radasanu 43.09 méter

Kolozsvár. A „Soimii Carpatilor“ és UEC sport egyesületek nagyszabású atlétikai versenyt rendeztek Cheteanu dr., Arnaut dr. és Biró dr. vezetésével.

A verseny sok igen jó eredményt hozott, melyek közül is kiválik Radasanu ifjúsági diszkoszvetésben elért 43.09 m. eredménye, amely új kerületi csúcsteljesítmény. Ez az eredmény alig 1 méterrel marad el az országos csúcsteljesítménytől!

A részletes eredmények a következők: 100 m. síkfutás: 1. Sulioc St. 12.2 mp., 2. Sulioc L. 12.3 mp. 300 m. síkfutás: 1. Sulioc St. 39.4 mp., 2. Sulioc L. 40.3 mp. 3. Pop. 800 m. síkfutás: 1. Bica 2 perc 14 mp. 2. Farcasanu 2 perc 21 mp. Diszkoszvetés (1.3 ker.) 1. Radasanu 43.09 m. (kerületi csúcsteljesítmény) 2. Ciortea R. 3. Erdélyi. Gerelyvetés: (80 kg.) 1. Ciortea R. 43.52 m! 2. Radasanu 41.32 m. Sulylökés: (5 kg.) ifjúsági 1. Ciortea R. 13.90 m! 2. Radasanu 13.65 m. Sulylökés: (7.25 kg.) szenior 1. Spaniol 11.40 m. 2. Alexandrescu. Magasugrás: (ifjúsági) 1. Bica 168 cm. 2. Sarbu 160 cm. Magasugrás: (szenior) 1. Spaniol 173 cm! 2. Iarovscsik 160 cm. Távolsugrás: (ifjúsági) 1. Sulioc St. 5.75 m. 2. Radasanu. Távolsugrás (szenior) 1. Bran 6.02 m! 2. Spaniol 5.95 m.

O 20.000 leles pénzbüntetéssel sújtotta a Juventus Drăgulescu játékosát azért, mert hónapok óta nem járt rendszeren az edzésekre. Ennek oka viszont az, hogy a játékos azt kérte a szövetségtől, hogy kötelezze a Juventus mintegy 20 ezer leit kitevő és hátralevő fizetésének kifizetésére. A pénztelen egyesület most ilyen „öleletes“ módon akar megszabadulni tartózkodásától.

Még a labda méretét is előírták az angolok a május 24-iki mérkőzésre

Csak orvosilag megállapított sérülés esetén lehet játékos cserélni — Langenus a bíró

Bucuresti. Az angol labdarúgószövetség tegnap küldött levelében megszabta a május 24-iki Anglia—Románia válogatott labdarúgó mérkőzés feltételeit. Eszerint a mérkőzésen egyetlen játékost sem lehet cserélni, csupán orvosilag megállapított harcceptelenség esetén. A határbírókra vonatkozólag az angoloknak az a kívánságuk, hogy azok is semleges nemzetköziet legyenek és ezért a labdarúgószövetség Schneider lengyel és Drotleff bolgár bíróknak máris elküldte a meghívást. A mérkőzés bírójául Langenust fogadták el az angolok, akik különben pontosan megjelölték a labda méreteit is: 453.92 gram súlyúnak kell lennie.

Magyar vagy Kaptából!

A sikeknémák világtornáját augusztus 23—27. között rendezik meg Stockholmban. A tornára Anglia, Franciaország, Németország, Belgium, Finnország, Románia, Norvégia, Dánia, Hollandia és Lengyelország jelentkezett.

A vasárnapi bíróvizsgán, amelyen Musca, Vancea, Milancovici, Vagalau, Kradigaty, Marienut, Mara, Dorin, Barbu, Lutai és Gombos vesznek részt, a jelölték kötelesek reggel 8 órákor a Gloria-pályán megjelenni. Először az írásbeli és szóbeli vizsgákra kerül sor, aztán pedig a gyakorlati vizsgára.

Velsenben Cor Kint a 100 méteres hölgyhátúszásban 1 p. 14.2 mp.-el győzött van Feggelen előtt, a 100 méteres gyorsúszásban Stijl 1 p. 07 mp.-el győzte le van Veent.

Megkezdődött a román—magyar Davis Cup tenisz-mérkőzés

Bucuresti. Hatalmas érdeklődés mellett kezdődött meg péntek délután a román—magyar Davis Cup tenisz-mérkőzés, amelynek első játékár Gábory és Schmidt kerültek szembe egymással és Gábory csak óriási küzdelem után tudott győzni miután Schmidt az ötödik szettben rándulás miatt feladta a küzdelmet. A másik mérkőzésen Caralulis és Asboth csaptak össze és ez a mérkőzés a sötétség miatt félbeszakadt, miután a döntő szettben Caralulis 3:1 arányban vezetett. A pénteki két mérkőzés eredményei a következők:

Gábory—Schmidt 4:6, 4:6, 6:4, 6:2, 2:0 után Schmidt feladta.

Caralulis—Asboth 6:1, 3:6, 9:7, 8:10, 3:1, sötétség miatt befejezetlen.

Szombaton először a befejezetlen Caralulis—Asboth mérkőzést folytatják, majd a párost bonyolítják le, amelyen a Caralulis—Schmidt-pár a Dallos—Csikós duóval méri össze erejét.

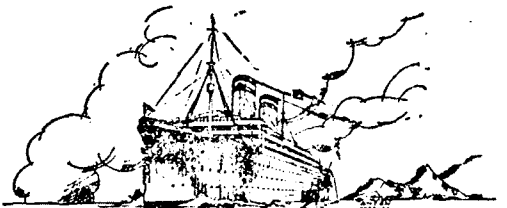
O A lengyel lapok nagy elismeréssel írnak a román teniszjátékosok képességéről és megállapítják, hogy a nemzetközi viadal 3:2 lehetett volna, mert Tănăsescu részére Bawarovszkival szemben még nem volt elveszve a félbeszakított mérkőzés.

668 kontesztációt nyújtottak be Nagyváradon az állampolgársági törlések ellen

Nagyvárad. Csütörtök déli 12 órákor lejárt az állampolgársági névjegyzékből — iratok be nem nyújtása miatt — eszközölt törlések elleni kontesztációk benyújtásának utolsó határideje. Mint ismeretes, mintegy 7000 név szerepelt a töröltek között, tegnapig mégis mindössze 668 kontesztációt nyújtottak be.

A járásbírószág hivatalból hatálytalanítja a keresztény állampolgárokat, kiket tévedésből vettek fel a névsorba és akiket a város hivatalosan leigazolt.

Tudósítónk kérdést intézett Fesenic vezető járásbíróhoz, aki kijelentette, hogy a kontesztációkat legkésőbb egy hónapon belül letárgyalják és akkor elkészülhet a végleges statisztika a nagyvárad állampolgársági revízióról.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengereentuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányt és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Jelentsék be a mesterek azokat az inasokat, akik a magyarnyelvű inasiskolában kívánják folytatni tanulmányaikat

A római katolikus egyházközség irodájában történik a jelentkezés

A közelmúltban részletesen beszámoltunk arról, hogy a munkaügyi minisztérium engedélyt adott az aradi római katolikus egyházközségnek egy magyar tannyelvű inasiskola fenntartására. Ennek az iskolának megnyitása érdekében az egyházközség előjárásai már meg is tette a szükséges előkészületeket.

Az iskola engedélyezésének rendkívül nagy a jelentősége, mert az 1936. évi ipartörvény értelmében képesítési iratot, tehát segéd- vagy mesterkönyvet csak az kaphat, aki inas iskolát is végzett. Az aradi inasiskola viszont túlszűrt és ennek következtében az idén is megtörtént, hogy számos inas kimaradt az iskolából. Ezek tehát képesítési iratot még szakmájuk megtanulása után is — csak abban az esetben kaphatnak, ha inasiskolai bizonyítvánnyal rendelkeznek. Egzisztenciális fontossággal bír tehát az iparos-utánpótlás számára az inasiskolai végzettség és ezért bir oly nagy jelentőséggel az, hogy ez év őszén megkezdheti működését a magyar tannyelvű

tanonciskola, ahol a magyar inasok elvégeztetik inasiskolai tanulmányaikat.

Az iskola engedélyezéséről szóló értesítés megérkezéseivel egyidejűleg az aradi római katolikus egyházközség felhívta az érdeelt inasokat, akik az elmúlt évben kimaradtak az inasiskolából vagy pedig a közelmúltban szerződtek inasnak és ősszel kezdik meg inasiskolai tanulmányaikat, hogy jelentkezzenek az egyházközség irodájában. A jelentkezés határidejét május elsejében állapították meg.

A kérdés nagy fontosságára való tekintettel ezt a határidőt most meghosszabbították és ezáltal felszólítják az érdeelt szülőket, akiknek inasgyermekük van, valamint az érdeelt iparosokat is, akiknek inasai a tanonciskolából kimaradtak, hogy rövid időn belül jelentkezzenek az egyházközség irodájában azoknak bejelentése végett, akik az ez év őszén megnyitandó magyarnyelvű inasiskolába be akarnak iratkozni.

Élénkül a tengeri-kivitel

Május 9-ikén jár le a jelenlegi buzakiviteli prémiumok érvénye

Az utóbbi napokban nagyobbarányú kitések történtek tengeri kivitelre. A tengeri iránt főképpen Németország és Olaszország érdeklődik. Olaszország, valamint Görögország és Belgium nagyobb buzamennyiségeket kíván lekötni.

A buzakivitel egyelőre azonban vonatottan halad, mert az exportörök nagyobb mennyiségeket nem akarnak lekötöni. Május 9-ikén

ugyanis érvényét veszti a buza kivitelére biztosított eddigi prémium és egyelőre még nem lehet tudni, hogy annak érvényét meghosszabbítják még egy hónapra vagy sem. Mielőtt a május 9-iki gabonakiviteli rendszerről megtörténik a döntés, az exportörök természetesen az új helyzetnek megfelelően igyekeznek majd értékesíteni a kiviteli felesleget.

Ami Csehszlovákiából megmaradt

Csehszlovákia eltűnt a térképről s azon a napon, amikor Hácha Berlinben aláírta a protokollátus-egyezményt, a kolozsvári csehszlovák konzulátus is bevonta zászlaját.

Valami mégis megmaradt belőle:

A bucaresti áruház fiókjának fényreklámja, amely mint valami vörös lángbetűkből formált kísértejes emlékeztetés; mint valami modern Mene thekel... világit a kolozsvári éjszakában: Csehszlovákia nagyáruház.

Csehszlovákiát már elűntette a történelem zajlása, de a Csehszlovákia még mindig árulja a "valódi" cseh portékát. Azt azonban csak kevesen tudják, hogy a történelem zajlásának napjaiban a Csehszlovákia is gazdát cserélt. A brassói Scherg-posztógyár vásárolta meg.

Csehszlovákia után a — Csehszlovákia is német védmőkség alá került.

A szabadforgalmi devizák ellenében történő behozatal hitelre is történhetik

Mint már jelentettük, május elsején életbelépett a szabadforgalmi devizák új rendszere. Az új rendszer értelmében a szabadforgalmi devizák ellenében történő behozatal ezentúl hitelre is történhetik, vagyis nemcsak előzetes kifizetéssel, mint eddig. Május elsejéig tudvalevőleg az volt a helyzet, hogy az importőr szabadforgalmi devizákkal való fizetés esetében a behozatali engedélyt csak akkor kapta meg, ha előzetesen beszerezte a szükséges devizákat a behozatalra kerülő áruk értékének fedezésére. Csak ennek igazolása után kapta meg az importőr a behozatali engedélyt. Az új rendszer szerint abban az esetben, ha a külföldi szállító hajlandó hitelezni az importörnek, akkor az importör engedélyt kérhet arra, hogy a szabadforgalmi devizákat az engedélyesség idejére szerezzék be.

Az aradi hetipiac árai

Arad. Az aradi hetipiacon nagy felhozatal volt. Az árak a következőképpen alakultak:

Zöldségpiac: Csipős zöld paprika 1.50—1.80 lej darabja, burgonya 4—4 lej, ubjurgonya 12—16, új hagyma 2 csomó 1 leu, torma 12, lencse 12, répa 3—4, paszternák 4, petrezselyem 2 csomó 1 leu, hónapos retek 2—3, paraj 1, spárga 24, fokhagyma 7—8, hagyma 4—5, savanyu káposzta 4—6, levesbe való zöldség 3, saláta 3 darab 1 leu.

Tej és tejtermékek: tehénturó kg. 16 lej, tej 5—6, savanyu juhtej 16, tejjel 20—40, vaj 60—90, Tojás 1.50—1.60. Gyümölcs piac: Alma kg. 16—30 lej, dió kg. 28, hámozott dió 70, aszalt szilva 20—24 lej, Baromfi piac: Tyúk párja 100—150 lej, kövér liba 300—420, sovány liba 170—200, csirke 50—100, kövér kacska 2—300, sovány kacska 100—120 lej.

= LATVANYOSSÁGI ADÓT KELL FIZETNI A ZENÉS HELYSÉGEKBE FOGYASZTOTT ÉTELEK ÉS ITALOK UTÁN IS. Nagyváradról jelentik: A pénzügyminisztérium rendelete értelmében mindazokban a helyiségekben, ahol zene van, a fogyasztott ételek és italok után is látványossági adót kell fizetni. Az új adó 50 lejes fogyasztásnál 1 leu, 50 lejtől 200 leig terjedő fogyasztásnál 2 leu, 200 leu feletti fogyasztásnál pedig 3 leu. Mivel az új látványossági adó már életbe lépett a pénzügyvizsgálóság felhívja az összes zenés helyiségek tulajdonosait, hogy a szükséges s elbírásos nyomtatványokért azonnal jelentkezzenek.

= Május 30.: a részvénytársaságok adóvallomási benyújtásának határideje. Az aradi pénzügyvizsgálóság ezúton közli, hogy a pénzügyminisztérium 25.215—1939. számú körrendeletének értelmében a részvénytársaságok május 30-ig nyújthatják be adóvallomásukat. Eredetileg a határidő április 30-ikán járt volna le. A minisztérium rendelete azt is közli, hogy a mérleget és a nyereség-vesztés-számlát az adóvallomás benyújtása után is el lehet juttatni a pénzügyvizsgálósághoz.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Tisztázzuk a kérdést

EXPORTÖR. Az említett közegek eljárása jogosult, mert a pénzügyminisztérium 1939. január 28-iki 495.138. számú körrendeletével a következőképpen intézkedett: „A pénzügyminisztérium 1938. március hetedikén kelt 459.858. számú körrendeletével 45 napos határidőt adott az exportöröknek, hogy a gyárból ki szállított áru exportálását, valamint a forgalmiadó befizetését igazolják. Ezzel kapcsolatban a minisztérium közli, hogy megállapítást nyert, hogy bizonyos esetekben az exportra szánt árukat visszautasították és ezért ezek az országban kerülnek eladásra. Az exportörök vagy a gyárosok által esetleg az ár csökkentése révén végrehajtandó visszaélések megakadályozása végett az exportörök, illetve a gyárosok kötelesek ezentúl szállítólevélen feltüntetni az áru eladási árát. Ezt azért rendelték el, nehogy a visszaküldött árut belföldön olcsóbb áron adják el és ennek következtében az állam kevesebb jövedelemhez jusson”.

= ALÁÍRTÁK AZ OLASZ—ALBÁN VISZONYT RENDEZŐ EGYEZMÉNYT. Rómából jelentik: Olaszország és Albánia április 20-án egyezményt írtak alá. A 22 cikkelyből álló egyezmény kimondja, hogy a két ország egy vámterület. A vámunió nem érinti a különböző monopoliumpokat. Az albán nép megtartja területi önkormányzatát. Albánia eddigi más országokkal kötött kereskedelmi és gazdasági szerződéseit megszüntet s az országra is kiterjesztik Olaszország gazdasági szerződéseit. A pénzügyesség továbbra is az albán frank marad. A szerződésben Olaszország kötelezi magát, hogy évenként tizenhatmillió albán frankot bocsát az albán államháztartás rendelkezésére.

= MEGHOSSZABBÍTOTTA A VÁLLALKOZÓK ADÓVALLOMÁSI BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDEJÉT. Az új egyenesadótörvény értelmében az építésszek, illetve vállalkozók a jövőben nem fizetnek évi adót hanem minden egyes elvállalt munkáról szerződést kell készíteniük, a szerződést illetékeztetniek kell és adójukat az elvállalt munkálatok alapján fizetik. Az április elsején folyamatban volt munkálatokról szóló vallomásokat április 30-ig kellett volna beadni. Az aradi pénzügyvizsgálóságra érkezett értesítés szerint ezt a határidőt május 15-ig meghosszabbították.

Dr. Nicolae Zigre kultuszminiszter módosította a színházi törvényt

Bucurestiből jelentik: Zigre Nicolae kultuszminiszter egy törvényjavaslatot dolgozott ki, amelyet tegnap nyújtott be a törvényhozó testülethez. A törvényjavaslat több módosítást tartalmaz a színház törvénnyel kapcsolatban.

Igy a színházi taxa alap felosztásában történnek változások a javaslat szerint, amennyiben a színészek nyugdíjalapjához való hozzájárulást az eddigi 14 százalékról 17 százalékra, míg a színház támogató alap 34 százalékról 45 százalékra emelkedik. Az új törvény még lényeges változásokhoz a színházi kihágások büntetésének rendezésében és súlyosítja a büntetést a titkos színházi ügynökökkel dolgozó lokáltulajdonosokkal szemben.

Wagons-Lits/Cook
utazások:

New-york:

a világkiállítás megtekintése szabadon választott hajókkal

Páris:

hetenkénti társasutazások leiben fizethető teljes ellátással

Budapest:

leiben fizethető pausál fűzetek vizum. és vasúti kedvezményrel

Repülőjegyek:

az összes romániai és külföldi járatokra

Prospektusok és felvilágosítások a

Wagons-Lits/Cook

menetjegyirodában, Arad, Minorita-palota

43 ezer fontot visszakövetel Zog exkirálytól a jelenlegi albán kormány

Az albán távirati iroda olyan hírt közöl, amely szerint Zog volt albán király és több tanácsosa Albániából való távozása alkalmával 23 ezer fontot vitt magával a pénzügyminisztérium pénztárából s 20 ezer fontot más állami alapokból. Állítólag elvitték volna az albán Vörös Kereszt alapjait is. A jelenlegi albán kormány diplomáciai lépéseket kíván tenni annak érdekében, hogy ezeknek az összegeknek birtokába jusson.

Szövetkezeti alapon ajánlja a magyar földbirtokreform megoldását egy aradi magyar bank-főtisztviselő

Erdekes hozzászólás a most vajdó földbirtokreform-javaslatokhoz — Szeredy Gyula állami irányítást ajánl a magalkotandó szövetkezeti földbirtok-reformhoz

A magyar törvényhozás mindkét házat intenzíven foglalkoztatják azok a javaslatok, amelyek a földbirtok-reform gyakorlati megoldását célozzák. Magyarországi tervek természetesen intenzíven foglalkoztatják egész Európa szakkörét is. Ennek egyik markáns megnyilatkozása az az elgondolás, amelyet Szeredy Gyula, aradi bankfőtisztviselő, a nemzetközi gazdasági körökben is jól ismert „MECA“-rendszer kidolgozója és inventátora ajánl a következőkben:

Fölöslegesnek látszik a nagybirtokok szét parcellázása, — fejtegeti Szeredy, — amidőn az állam által felállítandó termelési szövetkezetek, az érdekelt földműves-társadalom minden egyes tagjának bevonása mellett sokkal gazdaságosabban elérhetik az óhajtott célt. Ha a törvényhozás oly törvényt alkotna, amely szabatosan előírná, magánosok milyen feltételek mellett munkálhatják a földet, ezáltal a minőségi és a mennyiségi mezőgazdasági termelést könnyen központilag szabályozhatnák. A helytelenül művelt földeket kényszerbérlet útján tehetné lukratívá az állam, éppen a magalkotandó termelési szövetkezetek útján. Ilymódon a kisgazda-társadalom is csak emelkedhet ugy jóllétében, mint produktivitásában.

Az érdekes gondolatmenet ezután a követ

kezöképen építi fel a szövetkezeti alapon megszervezett földbirtokpolitika épületét:

— A mezőgazdasági termelést irányító szövetkezet vezérkara olyan magas állami funkcionáriusokból állana, kik nemcsak feltétlen szakemberek, de egyben széles látókörű szociológusok is. A felállított állami mezőgazdasági termelőszövetkezet rendszerében ily módon szerep jutna a munkanélküliek számára is: képzettség szerint akár a tényleges termelésben, akár az adminisztrációban. Mivel ezek a szövetkezetek közvetlenül látnák el az értékek elosztását a termelő és fogyasztó között, a közvetítéssel járó értéktöbblet nemcsak szám szerint mutatkozna mindkét fél számláján, de kiküszöbölhető volna egyúttal minden olyan jogtalan haszonszerzésnek a lehetősége is, amelynek létezése a termelésben létjogosultságot és zavaró propagandára adhattak eddig alkalmat. Minden egyéb ide nem tartozó politikai propaganda — Szeredy szerint, — a mezőgazdasági termelésben teljesen kiküszöbölhető volna nemcsak a tényleges életből, de a jelkekből is, ha az államilag szervezett mezőgazdasági szövetkezetek munkája megindulna és — miként Finnországban, Hollandiában, — minimálisra sikerül lecsökkenteni a termelő és a fogyasztó között működő haszon-termelő közvetítő szervek szerepét.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁJUS 6.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Népzene lemezek. 13.30: Román dalok és táncok lemezek. 14: Előadás. 14.10: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerű közlemények. 17: A Straja Tarii szervezet órája. 18.15: A Munca si Voie Buna szervezet órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Felolvasás. 19.35: Jean Moscopol énekel. 20.15: Luceafarul tánczenekar. 21: Rádióposta. 21.15: Hangverseny. 22.15: Hírek, sport. 23.05: Hírek. 23.20: Keringők operettekől hanglemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, olaszul és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12.15: Rádióüzenetek. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Rádióüzenetek. 15.30: Hírek. 16.30: Rádióüzenetek. 17.20: Illosvay jazz ének-ötös. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Kubányi György magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara. 18.50: Dani bá, Hosszu Zoltán dr. vidám csevegése. 21.10: Irodalmi est közvetítése Györből. 22: Öreg Te-kintetes. Hangjáték. 23.10: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Operaházi Zenekar.

Budapest II. 14.30: Hanglemezek. 20.05: Mezőgazdasági félóra. 20.35: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Táncklemezek. 22.15: Irodalmi est közvetítése Györből. 23.20: Időjárásjelentés.

Belgrad. 13: Népies zene. 13.45: Lemezek. 17.45: Népies zene. 18.20: Rádiózenekar. 19.15: Lemezek. 21: Népdalok. 22: Rádiózenekar. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene.

Kanadai nikkelszállítványok Németország részére

Ottavából jelentik: MacKensie King kanadai miniszterelnök kijelentette, hogy teljesen téves az az állítás, mintha a német fegyverkezésre szolgáló nikkelt teljes egészében Kanada szállította volna. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Kanada nikkelt-kivitelének csak egy részét szállítják közvetlenül Németországba. A kanadai nikkelt legnagyobb részét az Egyesült-Államokba és Angliába exportálják, ahonnan egy részt valójában Németországba szállítanak tovább az ottani vállalkozók.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Intelligens házvezetőt keres magános uriember. Cimeket a kiadóba kér. 2056

LAKÁS

Új házban háromszobás, modern, összkomfortos lakás azonnalra is kiadó. Calea Radnei 14. 2047

Bancă Romaneasca-palotában 3 új üzlethelyiség és egy háromszobás lakás kiadó. 1967

Kiadó egy műhelyhelyiség, 12x5 méteres Str. Consistorului 42. 2033

Négyszobás, összkomfortos urilakás augusztus 1-re, esetleg előbbre is kiadó, Str. Mărășesti 4. 1999

Ujonnan festett háromszobás, modern lakás azonnal kiadó, Str. Bolinteanu 4. Bővebbet: Baumann, Bul. Reg. Ferdinand, 42. 2012

Háromszobás, modern lakást keresünk az Urania-mozi közelében. Cim a kiadóban.

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Házat vennék lebontásra Györökön, Cimeket Str. Ghiba Birta 16., a házimesterhez. 2055

VÉTEL-ELADÁS

Takaréktűzhelyet két sütővel keresek azonnal megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Kombinált szoba, modern, új, különlegesen szép, eladó. Grünfeld, Str. Baritiu 9. 2059

Eladó:

irodaberendezés 4000.—, zománczott fehér takaréktűzhely 5000.—, 2 db olajfűtő 2000.—, irógép 2000.—, háromgős csillár 500.—, szőnyegek, üveglapok, szenesláda stb.

Szivességből:

Pálmai

Bul. Reg. Ferdinand 38., vagy Sándor fényképész, a lutheránus templom mellett. 2060

Kézimunkák

Ebédlőasztalterítők, Filc-applikációs terítők, Diványpárnák, Nippalávalók, és más kézimunkák eladók.

FEKETE

Strada Coșbuc 34 sz.

Hirdessen az „Aradi Közlöny“-ben

Jégszekrény, egyajtós és Lumophon 4+1 lámpás rádiókészülék, jókarban olcsón eladó. Str. Nicu Filipescu 34., a ház tulajdonosánál. 2058

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcelán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcönöket közvetlünk a temesvári zálogházba, előleget nyulunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet. Fischer Elte-palota.

Egy portablí irógép sürgősen eladó.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.